
17.3.88 • כ"ח באדר תשמ"ח • 116
מעריב
דו"ח מאוסטרליה ■ שיר לנבחרת הכדורגל ■ עונת הפריחה של זאנה ■ יצחק שניאור כרס"ר משמעת ■ תיסמונת הקהל ■ הקשר בין מכבי ת"א למשמר העמק ■ יורשו של מאראדונה ■ נפילת האימפריה
מוסף "מעריב לילדים"
היום, בעמודים 21–23
אפטר שייב "קריציה"
שובר את כל המוסכמות...
krizia uomo
KRIZIA UOMO
אפטר שייב מבית
KRIZIA MILANO

כאן אוסטרליה

כדורגלני נבחרת ישראל במשימת אוקיאניה מכנים כך את רופא הנבחרת והעסיין ■ אורי מלמיליאן חב להם את העובדה שהועמד על הרגליים והוא משחק ■ ד"ר רוסנובסקי: "אמרתי לפרופסור ירושלמי שטילפן אלי בעניין אורי, כי החכמה היא לקחת אחריות"

אלי דריקס (משמאל) דוהר לשער טייוואן, ביום א' בסידני (צילום־צבע של א.פ.)

המלאכים

אלכס פרלסמן (סידני)

בסיום משחק הנצחון 5–1 של ישראל על טאיוואן, ביום ראשון, ראיתי את פניו קורנות מאושר. אפשר שזו היתה הפעם הראשונה במהלך המסע האוקיאני הנוכחי, שבה זכה לתחושת הקלה – והיא נבעה בעיקר מהיכולת הגבוהה שאותה הציג הכדורגלן שהוא תרם כל־כך הרבה להחלמתו: אורי מלמיליאן.

הוא, רופא הנבחרת ד"ר מארק רוסנובסקי, ידע כי הצטיינותו של אורי תסתום הרבה פיות של מקטרגיו. אולי אפילו תשתיק את האחרונים שבהם, מבין חברי המשלחת.

ד"ר רוסנובסקי הוא החצי האחד של הצוות הרפואי במשלחת הכדורגל לאוסטרליה וניו־זילנד. החצי השני הוא העסיין, שמואל רוזנצוייג.

מאחורי גבו, מגדירים אחדים מהשחקנים את שמוליק כ"מלאך". רוצים להביע בכך את הוקרתם למסירות הגדולה שהוא מפגין כלפיהם.

צמד לעניין

אבי כהן, מגן בית"ר ירושלים, שח באזני בתחילת השבוע: "הדוקטור ושמוליק הם צמד לעניין, מסורים מאד לשחקנים. הרופא מוכן לקום באמצע הלילה כדי לבדוק שחקן ולטפל בו. ושמוליק, בחיים, לא דחה מישהו. הוא מאד חרוץ, ויש לו סבלנות. למשחק נגד טאיוואן הוא הכין שקיות מים, כדי שנוכל מדי פעם לשתות, ולהתגבר על החום הכבד".

לד"ר רוסנובסקי היו שבועיים קשים, בפתיחת המסע. המאמן מיליאנקו מיהיץ' העלה ספקות אם האבחנה שאותה קבע הרופא, ערב צאת המשלחת, לפיה אורי מלמיליאן יהיה כשיר לטורניר, היא אכן נכונה. מיהיץ' אף הוריע, כי אם אורי לא יעמוד במבחן־כשירות, 4 ימים לפני המשחק עם אוסטרליה, הוא ישלח לארץ.

"נזכרתי, שכאשר אורי נפצע, צילצל אלי פרופסור וויינברג מירושלים, אמר שיש לאורי סדק בקרסול ושלא אבנה עליו לטורניר. עניתי לו אז, שקל מאד לרופא להחליט לוותר על שחקן ושהדבר הכי קשה זה לקחת אחריות.

"היו לי במלבורן לילות מאד עצבניים בגלל הסיפור של אורי, הדברים שמיהיץ' חשב והכותרות שעתונים פירסמו, בגלל דברים אלה. אבל בלב ידעתי שאני צודק, ושאורי יהיה בסדר".

מלמיליאן, ביום שני השבוע: "הדוקטור העמיד אותי על הרגליים. הוא הזריק לי לקרסול זריקות בלי קורטיזון. לרופא יש חלק גדול בכך שאני משחק בטורניר. הוא ושמוליק עושים את העבודה על הצד הטוב ביותר".

רופא רוסנובסקי

עסיין רוזנצוייג

הכלם הקרמי, ניר אלון, היה מורע עוד לפני היציאה לאוקיאניה למסירותם של העסיין והרופא. "אבל לפני הנסיעה, לא ידעתי עד כמה קשה הם עובדים. 24 שעות ביממה הם לרשותנו ולשירותנו. שניהם ביקשו מאיתנו, השחקנים, שלא נהסס להעיר אותם בכל שעה ביממת שכה תהיה למישהו מאתנו איזושהי בעיה רפואית. שניהם משקיעים כל מאמץ, כדי לאפשר לשחקנים להחלים, ומתחילים לטפל בהם מייד לאחר הפגיעה. אני, לדוגמה, סבלתי לאחר האימון השני במלבורן, ממתיחה בשריר ארבעת הראשים. הטיפול האינטנסיבי של שמוליק והרופא, העמיד אותי על הרגליים לקראת המשחק הראשון, ואינני אומר זאת מתוך תנופה".

אבינועם עובדיה: "שמוליק מסוגל לעבור שעות על שעות, בלי הפסקה, מבלי להגיד מילה ולקטר. עם יד על הלב, הוא ממש נדיר. על הרופא אני סומך בעיניים עצומות. הגדולה שלו היא בכך, שהוא יודע לאבחן מייד את סוג הפציעה ולתת לה את הטיפול המתאים".

בעוד 3 שבועות יחזרו ד"ר רוסנובסקי ורוזנצוייג וכמותם שחקני הנבחרת, לשיגרה היום־יומית בישראל. בבקרים הם יעבדו במכון לרפואה ספורטיבית שליד ההתאחדות לכדורגל. אחר־הצהריים ישהו במכון הפרטי שלהם לבדיקות רפואיות ולטיפולים, המתמחה בפציעות ספורטיביות ובבעיות גב. בליבם הם יידעו כי את הרושם העז על השחקנים הבכירים בישראל, הם הטביעו בחודש מארס 88', באוקיאניה – ורכשו לעצמם הרבה ידידי אמת. ■

שבועספורט

מודעות: גילה שניידר טל: (03)439442

עורך: אלכס דורון
עריכה: טובי פולק
עריכה גרפית:
לוסי קזמיר, יגאל אופיר
צלם: עדי אבישי
עורך מדור הספורט:
אבי בטלהיים

בשער

יוסי זאנה, אשתו עליזה, הבת והבובה, בצל העץ – ולאחר השיר לנבחרת (צילום: עדי אבישי)

© כל הזכויות שמורות ל"מעריב"

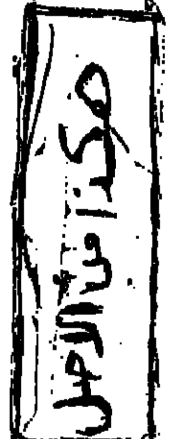
OPEN

האם אתה פתוח להכיר הרגשה חדשה?

עכשיו גם בישראל.
סדרת OPEN לגבר - אפטר שייב, או דה טואלט ואחרים
מבית היוצר של Roger & Gallet פריז.

תשלובת דמשר

יבוא: דמשר. שיווק: ברק אבנר מפיצים בע"מ

עונת הפריחה

זו העונה של יוסי זאנה. אומרים שהפועל תל־אביב משחקת בינוני? מה אכפת לי, הוא אומר, אנחנו מקום שני ■ אצל שניאור הוא מבסוט; הולכים לקראתו, מבינים אותו, הוא טוב ■ ילד תל־אביבי שיושב בכתר המזרח עם אריק, ושאר החברים אוהדי הפועל ■ חשבון יש לו רק עם איש אחד: דוביד שוייצר; את המילה 'בוגד' הוא לא ישכח לו

אבי מורגנשטרן

מעל צלחת ארוחת הבוקר, בבית קפה בתל־אביב, יוסי זאנה סוחט את החיים מהצד הנכון. לבוש בקפידה, משקפי שמש. מכונית אאודי, מודל 87'. בבוקר הוא פה. בצהריים הוא במגרש הביתי. לא בבלומפילד, אלא ב"כתר המזרח". שם יושבים עוד כמה ארומים, לדסקס בכל צהריים. זאנה, מאז שהגיע להפועל תל־אביב, הפך ארום בנשמתו. הוא למשל הולך לראות את לינטון טאונס, מרסר וחבריהם יחד עם אריק איינשטיין, חבר טוב של זאנה. "אני מכיר את אריק מאז שאני בהפועל ת"א. זה התחיל כשהיינו יושבים ב"כתר", ואחר־כך זה הפך לחברות קרובה יותר. אנחנו הולכים לכדורסל, ויש לנו גם חברים משותפים. אני זוכר כשהייתי פצוע, אריק בא לבקר אותי בבית. כשהוא נפצע בתאונה המפורסמת לפני כמה שנים, באתי אליו ונתתי לו כדורגל שעליו חתומים כל שחקני הפועל ת"א והוא די התרגש. גם לאלי ישראלי נתתי כדורגל עם חתימות כשהיה לו אירוע בלב לפני כמה חודשים".

העונה מרגיש יוסי זאנה כאילו יצא לאוויר העולם. גולד מחדש. אחרי ששנים הוא התמקם כבלם קדמי והתרוצץ ללא הרף אחרי מבקיעי השערים של הקבוצות היריבות, אחרי שעשה את העבודה האפורה־שחורה, הגיע זאנה אל הנחלה. מקום טוב במרכז הרחבה. בלם אחורי. עכשיו, חוץ מכשרון, מרבר הנסיון. עכשיו זאנה הוא זה שמנווט את ההגנה: מושך בחוטים. את העונה הזו הוא פתח כרגיל כבלם קדמי, אלא ששניאור ראה אחרי כמה משחקים שהקבוצה חורקת, וגם ההגנה היא לא בדיוק מחסום עמיד. זאנה עבר לאחור, ועד עכשיו השינוי של שניאור התגלה כאס האמיתי של הקבוצה.

תפקיד אחראי, מעונב, אינטליגנטי

"שניאור החזיר אותי לאחור, ומכאן אני מנווט את ההגנה. אני שמח שהצלחתי גם בתפקיד הזה. מאוד שמחתי שהוא העביר אותי תפקיד, כי מבחינתי הוא הרבה יותר טוב. בלם קדמי זה תפקיד כפוי טובה. ראשית, אתה בכלל לא במשחק. כל מה שאתה עושה זה להיות צמוד לסקורר של הקבוצה היריבה, וזהו. חוץ מזה, אם אתה שומר טוב על חלוץ, אז אומרים שהוא היה חלש וזה לא חוכמה. אם הוא טוב, אז אומרים שאתה נכשלת, כך שבכל מקרה יורדים עליך. אני חושב שבלם אחורי מתאים לי יותר. זה תפקיד יותר אחראי, מעונב, אינטליגנטי".

– עכשיו אתה גם רץ פחות מאשר בלם קדמי.

"אני לא חושב שזה העניין. כל תפקיד במשחק שאתה עושה טוב, אתה משקיע בו את כל האנרגיה. אנחנו היום נמצאים בעידן של כדורגל מודרני. בנבחרת ארגנטינה למשל, רק שחקן אחד נשאר למעלה, ואלדרנו. השאר עולים ויורדים ורצים אותו דבר. אין היום דבר כזה שאחד הוא מלצר והשני אוכל".

– בעצם, אלמלא השיבה של סיני להפועל יכולת גם להיות המנהיג של הקבוצה?

"הפועל היא קבוצה שמשחקת ביחד. זה הסוד שלה. משה הוא יחיד במינו. כשרון אדיר. הפליימקר של הקבוצה. הוא מוסיף לנו את הברק והיופי. באופן טבעי הוא המנהיג של הקבוצה".

זאנה (30) יליד נתניה, החל את הקריירה שלו כשוכן למכבי נתניה, אז, כשעוד היתה אימפריה של ממש. תביעית שהוא עלה לבוגרים בתקופה שההגנה היתה מאוכלסת ברינוזארים כבדי שם והדר. הגנה שלמה שלבשה את מדי הנבחרת הלאומית. בשער ויסוקר, בלם ישראל חג'ג' בלם קדמי חיים בר, מגינים גדי מכנס ושרגא בר. זאנה אמנם הצליח להשתלב פה ושם, ולרשום לעצמו דקות משחק, אבל היה ברור לו שהקריירה שלו פשוט תתנק בצוואר הבקבוק הזה. נתניה אמנם לקחה אליפות, וזאנה שמח להצהיר שהוא היה שותף, אבל בכל מקרה, התל־אביבית לא הצליח להתברג אף פעם כבלם בין המניין בנבחרות הלאומית. מירמוביץ' לקח אותו פה ושם לאולימפית וגם ללאומית, אבל את אוסטרליה של מירמוביץ' הוא ראה מרחוק. קירט נסע וזאנה נשאר. אלא שאם אז היתה ההשארות של זאנה מובנת מאליה, הרי שהפעם נשמעו קולות שכיחיץ' היה צריך לקחת את זאנה בחשבון. "אני לא מאוכזב שלא נסעתי. אם הייתי מוזמן – אז על־הכייפק".

– אתה חושב שהיה מגיע לך לנסוע?

ואם כן, זה יעזור לי? יש מאמן והאחריות היא עליו. אני בכלל חושב שאנחנו צריכים מאמן מקומי ולא זר. עובדה שלמכסיקו ומונטריאול הגענו עם מאמנים ישראלים. אם אתה מביא כבר מאמן זר, אז תביא מאמן ברמה אירופית. פיגורה, ולא מאמן מליגה ו'. תביא מאמן שיתן דרך מחשבה חדשה וכיוון אחר. מאמנים כמו מיחיץ' יש בארץ וגם הרבה יותר טובים ממנו. לדעתי הבחירה שלו היתה פוליטית. זה פשוט בושה וחרפה".

למרות אהדתו הרבה של זאנה למאמני הכחול־לבן, יש מאמן אחד שזאנה מראש לא היה מוכן או לא היה מוזמן להתאמן אצלו. דוביד שוייצר. העונה שעברה, שהיתה אחת השחורות בהפועל תל־אביב, הכניסה את כל השותפים לתוך סיר לחץ, וזה היה עניין של זמן עד שמישהו ישחרר את הקיטור. זאנה היה בין אלו שהרימו את המכסה מול שוייצר. מבחינתו של דוביד, זו היתה נקודת מיפנה. עד אז אף אחד לא יצא מולו בריש גלי להתקפת נגד. זאנה ושכתאי לוי עשו היסטוריה קטנה.

"תראה, ידוע שדוביד לא עדין במיוחד, ואת זה אני אומר בלשון המעטה. הוא לא מתנהג לשחקנים כמו שצריך. הקש ששבר את כל העניין, היה אחרי המשחק מול מכבי תל־אביב. הפסדנו, ואני הבקעתי שער עצמי והייתי אשם גם בגול השני. זה נורא כאב לי, גם בגללל שהפסדנו וגם בגלל שזה דרבי. הוא בא וקורא לי אחרי המשחק בוגד. אז אמרתי לומה אני חושב עליו בדיוק".

– אבל את דוביד הרי הכרת. צורת ההתבטאות שלו לא היתה הפתעה בשבילך.

"נכון, אני הכרתי אותו מעונות קודמות. גם אז הוא היה וולגארי אבל לקרוא לי בוגד? תראה זה לא רק זה. לא היה לו קשר עם השחקנים. הוא איבד את כושר המנהיגות שלו. במשחק נגד נתניה, כשהפסדנו, הוא רצה להוציא את גילי לנדאו החוצה. גילי אמר לו: אני לא יוצא, תוציא את פיזנטי. והוא באמת הוציא את פיזנטי. אחרי שההנהלה ראתה לאן העדיף לעבור קבוצה. באותה תקופה עזב שלמה קירט את בית"ר ירושלים מטעמים שונים, וזאנה, בתיווכו של מוטל'ה שפיגלר, מצא את מקומו כבלם הכירה. זכרונות מימק"א: "שיחקתי שם שנה אחת בלבד, הייתי צעיר עם הרבה התלהבות. הושפעתי מאוד מהקהל של בית"ר. זה קהל פנאטי, שדורש הישגים בכל מחיר. השחקנים היו איתי בסדר, אבל הקהל זה משהו שאי־אפשר להשוות לשום קהל אחר. אני זוכר שקיבלנו אז עונשי רדיוס ושיחקנו בחוץ, וזה מאוד השפיע עלי".

חייל מן השורה בבית ברנר

אחרי עונה אחת בתא הלחץ הירושלמי, ירד זאנה לשפלה, והתמקם בהפועל תל־אביב. קהל הרבה יותר מסוגנן, סולידי. בסך־הכל, הרקורד שלו מכובד מאוד. זו העונה השמינית שלו כחייל מן השורה בבית ברנר ועד היום. הוא הספיק לקחת עם הפועל תל־אביב שתי אליפויות וגביע אחד, שלוש פעמים בגמר ומרבית העונות שהייה בצמרת. זאנה גם ממהר להזכיר שזו התקופה הטובה ביותר ב־20 השנים האחרונות של הפועל תל־אביב. והוא שותף. זאנה למרות התמרתו בשפיץ של ההגנה זה מגיע, החליטו מה שהחליטו".

– צריך היה אומץ לצאת מול שוייצר?

"טבעי כשפוגעים בך אתה תחזיר. אי־אפשר שירקו עליך כל הזמן, ותגיד שזה גשם. שבתאי ואני ייצגנו למעשה את הרוב בקבוצה.

המצב ראז היה די מסובך. הקבוצה חולקה למאפיות קטנות. רבים לא דיברו עם שויצר. גם סיני, כשנתבקש לומר את דברו, העדיף להתעטף בשתיקה. מבחינה מסוימת, זו היתה הבעת אי־אמון בשוייצר. דוביד, כשהולך לו והוא לוקח אליפות, אז הוא אומר תראו איזה גדול אני, האליפות זה דוביד. אבל כשיש כשלון, הוא זורק הכל על השחקנים. השחקנים פשוט לא היו יכולים לדבר איתו".

– אם דוביד היה נשאר?

"אני אצלו לא אשחק בחיים. אם הוא היה נשאר אני הייתי הולך. אני לא מדבר איתו".

– בששיחקת השנה מול בני־יהודה רצית להוכיח לו?

"באופן טבעי, נתתי משחק יותר טוב, רציתי להראות. עובדה שגם נבחרתי לשחקן המצטיין של המחזור. אני אישית לו מדבר איתו מאז המקרה".

– בסך־הכל, הפועל לא נותנת כדורגל גדול, ואתם במקום השני.

"הטבלה לא משקרת. אני בא עם עובדות. אנשים אומרים שהרמה נמוכה. שטויות. אני משחק 10 שנים, והרמה אותה רמה. נכון, היא אולי לא בקו עליה, אבל גם לא בירידה".

– ואיך אתם מתמקרים, למרות שבית ברנר לא משלם לכם כבר תקופה ארוכה כסף?

"יש להפועל בעיות עם מס־הכנסה. יש קצת כספים. אנחנו אוהבים את הקבוצה, וחבל שנהרוס את מה שבנינו. אני מקווה שזה ישתפר עד סוף העונה. חוץ מזה, מכבי תל־אביב היו מתים להיות במקומנו".

– אומרים שאתם משחקים עם 7 בלמים?

"שטויות. בן־שטרית, ז'אנו, רפי שמואל וסיני, הם שחקנים אופנסיביים. המגינים גם עולים ויורדים. ושוב, אני חוזר לדוגמה של ואלדנו. חוץ ממנו כולם עולים ויורדים. זה הכדורגל המודרני, ושלא יקשקשו בראש. מה סיני בלם? אלי כהן בלם?"

וחוץ מכדורגל, זאנה כבר מתכנן את העתיד. הוא השלים בגרות. חשב ללמוד באוניברסיטה אבל 4 שנים בשביל תואר לא בדיוק נראה לו. "אנחנו חיים בעולם מאטריאלי וחבל על הזמן. במקום זה אני לומד בבורסת היהלומים ביקוע וסימון". נתנייתי נשאר נתנייתי. ■

על יוסי שריד

אשתי כתבה בזמנו שיר עליו אחרי שהוא השמיץ אותנו. הוא ניאלו שעליהם נאמר "שמור אותי מאוייבי". אוהד של קבוצה נמדד במצבים קשים. זו לא חוכמה לרדת על קבוצה כשלא הולך לה. באנגליה, הקהל מעודד קבוצה גם כשהיא מפסידה. פה ואני לא יודע למה הכל הפוך. אפילו לנבחרת שורקים בוז. הוא ירד עלינו ואשתי החזירה לו בשיר. להעביר ביקורת זה הדבר הכי קל בעולם. החוכמה היא לבנות, לעשות משהו.

הנבחרת הלאומית

מה לא נכתב על הנבחרת
כל הארץ מדברת
מדוע אוסטרליה
מדוע אוקיאניה
מה רע באירופה, איטליה גרמניה

מה לא אמרו, במה לא דובר
בשבילנו הסיפור כמעט ניגמר
2־0 לרעתנו
ומיד הוספדה נבחרתנו

יש שאמרו: מאמן זוטר
מדוע בעצם לא פוטר?
ניו־זילנד מנוצחת
הנבחרת שוב פורחת

סוף־סוף נצחון חשוב
לשמחת כל הישוב
ניתן מלוא הגיבוי
והנה יש פיצוי

לסיאול ניתן להגיע
הנבחרת ודאי עוד תפתיע
בלבנו יש תקווה
יש מקור לגאווה

אלי כהן מהפועל
הציל כבודה של ישראל
בשער ניצב שוער מעולה
בוני גינזבורג כוכב עולה

מוטי איווניר, וגול שני
ניצל כבודנו הלאומי
משחק מצויין לבחורים
ובא הקץ לדיבורים

כל הכבוד, המשיכו כך
ודאי יהא המשך מוצלח
בכדורגל אין ביטוח
שוב המאבק פתוח.

עליזה זאנה

● המחברת, היא רעייתו של יוסי זאנה, מרבה לתת ביטוי בחרוזים, לרגשותיה ודעותיה הנוגעים לענייני הכדורגל.

סביב הכדור

מאיר ריפמן

המושבים יוחלפו – חינם

כל 15 אלף המושבים ב"יציע החדש" באיצטדיון ר"ג (בתצלום), יוחלפו – כנראה בפגרת הקיץ. הסיבה: מושבי הפלסטיק איבדו את הברק שלהם, מחמת מזג האויר, השמש והגשם. מחיר כל מושב כזה כ־8 דולר, ובחשבון פשוט מדובר בעלות כוללת של 120 אלף דולר (!)

אבל החלפת המושבים לא תעלה להתאחדות, שחכרה את האיצטדיון מעירית ר"ג, אפילו סנט אחד. הכיצד? – בחוזה עם החברה שמכרה את המושבים, קיבלה ההתאחדות ביטוח ל־7 שנים על כל תקלה. קודם לכן בדקה החברה את עמידות המושבים בכמה מבחנים.

מאז הותקנו המושבים חלפו כשנתיים ומחצה. הוחלט לחייב את החברה לעמוד בהתחייבותיה והיא הסכימה להחליף את כל המושבים, בהתאם לחוזה ולביטוח.

הקרב על המענק המיוחד

גידי דמתי: עכשיו יש לו 9

אחרי הנצחון על בית"ר ת"א (0–1) בגביע הטוטו, נאלץ מאמן שמשון ת"א יעקב גרונדמן, לשמש גם שופט – וזאת על־פי דרישת יו"ר המועדון, עו"ד עמי פזטל – כדי לקבוע מי כבש את שער הנצחון: האם היה זה שער עצמי, או של הוותיק גידי דמתי.

דמתי טען בכל תוקף לחזקה על השער – ויש לו סיבה טובה לכך. מתברר שפזטל הבטיח לו מענק 2,000 דולר, אם יכבוש העונה 14 שערים בליגה, בגביע ובגביע הטוטו גם יחד. בינתיים כבר פרץ ויכוח: דמתי טוען שסוכם על 13 שערים ועל סך של 3,000 דולר.

בחדר ההלבשה, לאחר המשחק עם בית"ר, פסק גרונדמן, שהשער שייך לדמתי, למרות שבעתונות הוא יוחס לבלם בית"ר שלומי עמר. גידי היה איפוא מרוצה.

השער העלה את מאזנו של "זקן" כדורגלני הליגה הלאומית (36 וחצי) ל־9 עד כה. נותרו לו, (לפי גריסתו), עוד חמישה שערים, למענק. ■

התרגיל של שניאור

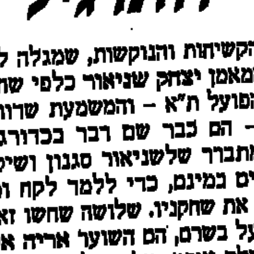
שניאור. האיחור על בוקר

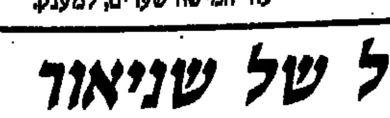
הקשיחות והנוקשות, שמגלה לעתים המאמן יצחק שניאור כלפי שחקניו מהפועל ת"א – והמשמעת שדורש מהם – הם כבר שם דבר בכדורגל. אבל מתברר שלשניאור סגנון ושיטה מיוחדים במינם, כדי ללמד לקח ומשמעת את שחקניו. שלושה שחשו זאת היטב על בשרם, הם השוער אריה אליאס, הבלם יעקב סגל והחלוץ בני רובין.

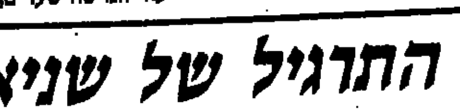
שניאור קבע אימון בוקר ליום חמישי, שלאחר ליל פורים. אולי בהשפעת חגיגות פורים, איחרו שלושה השחקנים הנ"ל לאימון. שניאור החליט לגזור עליהם עונש קל, יחסית וציווה שיתייצבו לאימון מיוחד, באותו יום אחה"צ, כאשר שאר חברי הקבוצה לא התאמנו.

השלושה ושניאור, הגיעו ל"בלומפילד" בשעה היעודה – אבל שערי האיצטדיון היו נעולים. השחקנים הופתעו – שניאור לא.

התברר שעוד באימון הבוקר, הורה שניאור לאפסנאי, לא לבוא אחה"צ. שניאור פשוט רצה לעשות לשלושה תרגיל משמעת של עמידה בלוח הזמנים. משהופיעו במועד – שיחרר אותם, ללא אימון...

ברדה. "חבל לבזבז"

הדוגמא השמשונית

שמשון הוא לא סתם עוד מועדון ספורט – אלא כזה שיודע לחנך ולהעניק ערכים וחום לשחקניו. ביטוי הולם לכך: ארבעה משחקני הקבוצה – נסים ברדה, און דהרי, שלומי אדרי ויום־טוב שוקרון – נשלחו לפני כמה ימים לשלושה ימי טיפולים בטבריה.

ברדה – הוותיק מכולם – קיבל לידיו מהנהלת שמשון המחאה פתוחה, כדי ישלם את כל הוצאות השהייה של הארבעה בטבריה.

כשחזר לת"א שאל אותו היו"ר פזטל: "כמה זה עלה לכם?". ברדה החזיר בשאלה: "כמה אתה חושב". פזטל: "אלף שקל..." ברדה: "רק 405..."

פזטל התפלא: הכיצד? וברדה גילה שמאחר ששוקרון לא בא, החליט שבמקום שני חדרים, יקחו רק חדר אחד לשלושה – "חבל כדי לחסוך כסף למועדון, כי חבל לבזבז", אמר ברדה.

בקבוצה אחרת, שלושה שחקנים היו נוטלים שלושה חדרים – והיו מרוויחים שהכסף לא הספיק להם...

כדורסל

משה לרר

גם שרון כבר לא עוזר...

אפילו ותיקי ה"דרבי", מהצד של מכבי, לא זוכרים בושות כמו שהיו ב"דרבי" האחרון, שאמור היה להיות חגיגי. מאז 1954, העונה הראשונה של הליגה הסדירה בארץ, התקיימו 100 משחקים בין שני המועדונים בליגה ובגביע, ואם כי המאזן השוטף עדיין מדבר על 50 הפרש למכבי (25־75) הרי שהנצחון ה־25 של הפועל, השבוע, עוד ידובר בו.

עד ל"דרבי" הבא, במסגרת הגמר־סל?

אולי. אבל עד אז – ידברו וידברו.

לתומי סברתי שאחרי 30 דקות כל כך משכנעות כמו מול סאטורן קלן, בשבוע שעבר, צריכה מכבי להיות בתנופת־משחק שתבוא לידי ביטוי ב"דרבי" ואולי גם באורתז (במשחק שהתקיים אמש ואליו אינני יכול להתייחס).

אבל הסתבר לי שגם אני, אחרי כל כך הרבה שנים, אינני מכיר די הצורך, העונה, את הקבוצה המחזיקה עדיין בתואר האלופה. בהפרשים של יומיים־שלושה היא מסוגלת להפתיע אפילו את עצמה וכל הנסיונות להסביר את פשר העליות והירידות התלולות במשחקה – לא יעלו אלא משפטים חוזרים על עצמם כמו: "הקבוצה לא משחקת", "לא הוכנה כראוי", "המאמן לא מתפקד", "מיקי – רחמנות עליו", "בארלו – הנפילה של העונה".

ועם אי־השקט התעשייתי הזה במכבי, עדיין נאלצת הקבוצה לחלק את השבוע בין הליגה שלנו לליגה האירופית, שגם היא קשה ומפרכת, ולאיש אין זמן לעצור לרגע קט את מחוגי הזמן כדי להיערך מחדש, במידה שאפשרי הדבר.

לעומתה – הפועל ת"א, עם הר של בעיות, זורקת לשעה קלה את עניין ההמחאות שלא שולמו, ואלו שעדיין בדרך, מציגה משחק טוב ושוטפת את מכבי, תרתי משמע, עד שרבים בקהל משמיעים באוזני מכבי את ה"אולה" המפורסם, שכל כך איפיין את מכבי במשך שנים כה רבות. מאזניים של האוהדים הרבים סירבו לשמוע את קריאת התיגר הזו של אוהדי הפועל, ושתיים־שלוש דקות לפני השריקה לסיום – החלה הנהירה הגדולה של אוהדי הצהובים החוצה.

★ ★ ★

כמה מן ההפסדים האחרונים של מכבי, בליגה כמו בגביע אירופה, לא היו הפסדים גבוליים. מכבי הובסה, פשוטו כמשמעו, בגליל העליון, בחיפה והשבוע בתל־אביב, כל זאת בליגה, ואילו בזירה האירופית נכנעה מכבי בסלוניקי, בברצלונה ובמילאנו בצורה חד משמעית ואפילו בזיונית.

עד כמה גרוע מצבה של מכבי, אפשר היה ללמוד מהשנייה האחרונה של המשחק. רק תדי זכרון יכלו לזכור שב־6 בדצמבר האחרון ניצחה מכבי ב"דרבי" הליגה הראשון 105־84, כלומר ב־21 נקודות הפרש. שנייה אחת לסיום המשחק השבוע, הובילה הפועל 92־69, משמע 23 הפרש. אצל מכבי לעולם אינך יכול לדעת מה יקרה בשלושת המשחקים הנוספים שעוד נותרו לה העונה (אליצור רמלה ברמלה, מכבי רמת־גן ובית"ר ת"א במשחק השלמה מן המחזור הקודם) כך שלהוביל על מכבי בנקודת יתרון בסיכום הכללי של שני המשחקים – פותח פתח לאירוח ה"דרבי" הראשון בגמר־סל.

ולכן, כאשר קלע דורון ג'מצ'י את הסל האחרון במשחק לשלוש נקודות, וההפרש ירד "רק" ל־20, ירדו שחקני מכבי מהספסל עולזים ושמחים, ואיש לא הבין למה...

על הנייר יש אמנם כיום למכבי (עם שלושה הפסדים) נקודת יתרון על הפועל (עם ארבעה), אבל במצבה של מכבי כיום – ספק אם יהיו רבים שימהרו על הסוס הוותיק הזה שכוחותיו הולכים ואוזלים ככל שהוא קרב לקו הסיום.

★ ★ ★

זוכרים את הסערה שפרצה בהתאחדות לכדורגל בעקבות כמה הפסדים של נבחרת הכדורגל? ניסו אז לתלות את הקולר במתורגמן נינו קאריו. היו שאמרו שהוא אינו מתרגם נכונה את דברי המאמן לשחקנים ולהיפך. רצו לפטר אותו, אבל בסופו של דבר הושג שלום בית והנבחרת הצליחה לנצח גם את טאיוואן.

במכבי קרה מקרה דומה, אלא שהפעם הופעלה היד החזקה. ברוס ויקטור, שנבחר מבין 250 מיליון אמריקנים לשמש עוזר לרלף קליין ו"מאמן מיוחד להגנה", פוטר. את השבועיים הבאים הצליחה עוד מכבי, איכשהו, לעבור בלי עוזר מאמן, אבל יותר – אי אפשר היה.

עם צירופו של יאיר שרון לצות המוביל – כך אמרו הציניקנים – השתנתה מכבי מקצה אל קצה. עובדה: מאז שהוריד את בית"ר ת"א לארצית וזנח אותה לאנחות, הצליח שרון לזקוף לזכותו גם נצחון בגביע אירופה.

אבל הפלא הזה לא עבד ביום ראשון השבוע, כך שהערותיו הקופצניות לשחקנים במגרש, שעה שרלף מדבר אל קבוצת שחקנים אחרת, לא הועילו. וכך יש לו כבר הפסד אחד באמתחתו.

למה אני "עולה" על שרון, וכי לא מספיק עלתה עליו העתונות השבוע בעקבות נטישתו את בית"ר ת"א?

– אין לי סיבה מיוחדת, ככלות הכל – יכולה היתה מכבי להגיע למעמד המביש הזה נגד הפועל גם בלי עזרתו של כוכבי־איר זה. אלא מה ? – שלא יחשוב שהוא בא ללקק דבש במכבי. ■

שב בשקט יאיר, קח דוגמה

תמונה אופיינית של יאיר שרון, עוזר המאמן החדש של רלף קליין במכבי תל־אביב. בשבוע שעבר, במשחק מול סאטורן קלן, הירבה שרון לקפוץ אל קווי המגרש ולחלק הוראות סימולטאנית להוראות שנתן קליין לקבוצתו.

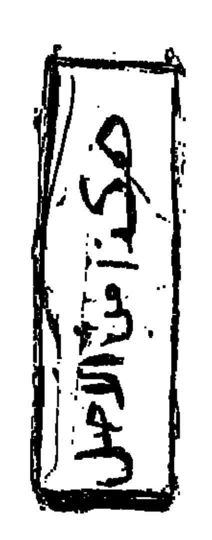
א. זה לא יפה, כי בכך אתה מוריד את ערכו של רלף בעיני השחקנים;

ב. קח דוגמא מעוזרו הגרמני של טוני די־ליאו, מאמנה של סאטורן. בכל 40 הדקות של המשחק – לא קם העוזר מן הספסל.

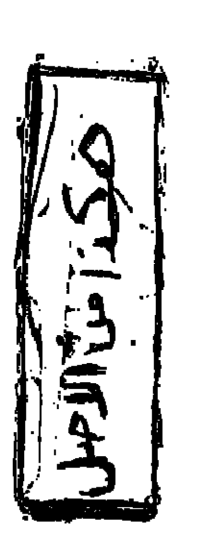
הערתי על כך למנהל הקבוצה שלך, שמואל מחרובסקי, שהעביר לך את המסר שעה קלה לפני ה"דרבי". אך נראה שזה לא עזר.

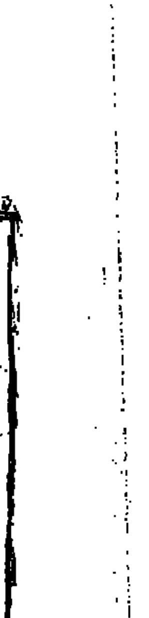
אולי התמונה הזאת תהיה טובה מאלף מלים, כמו שאומרים הסינים.

צילם אותה עדי אבישי, לבקשתי.

מכבי תל־אביב באה לפני שלושה שבועות ללבה הרותחת של אריס, בסלוניקי, ויצאה משם המומה. כך גם שליח מעריב. מביקור בן 10 ימים באירופה, נותר חרוט היטב בזכרון המפגש עם הקהל הכי חם והכי טוב של אירופה. אריס מנצחת כל קבוצה בביתה, כי היא לא יכולה אחרת. קהלה החם לא נותן לה אחרת. טוב יעשו יושבי שערים 3 ו־9 ביד־אליהו, אם יקחו קורס קצר בעידוד נוסח סלוניקי. אולי אז יהיו ראויים להשמטת המרכאות מהתואר 'אוהדים'

מופע האימים של אריס

טובי פולק

מעשרה ימים אירופיים שטופי שמש קרירה, שלושה משחקי כדורסל ואחד כדורגל, החוויה שתישאר חרוטה לזמן הרבה זמן, שמורה בלעדית לעיר הנמל היוונית סלוניקי, לשם באה מכבי תל־אביב בשביל לנצח, אם אפשר, ויצאה – כמו כל מי שהיה אותו ערב ב"פאלה־דה־ספורט" – כשהיא מצריעה בהערכה לקהל הטוב ביותר של אירופה (לפחות בכדורסל). הזעקות, השירה, הריקודים, השימוש באבזרים וטכניקות שונות ומשונות, מחזה פנטסטי, מרהיב עין, נדיר.

החוכמה הגדולה היא החוכמה שלפני מעשה. הכל נבנה לקראת השיא, הקליימקס, הפיצוץ שהגיע לשיאו בערב המשחק. במשחק עצמו. שעות לפני, יום־יומיים לפני, בעצם כל הזמן. ומי לא שיתף פעולה, בשביל להכניס בסך־הכל כ־6,000 יוונים לאקסטזה: הרדיו, הטלוויזיה, סידורי הביטחון ההיסטריים, ומעל כולם – העיתונות. תילי־תילים של מילים, תמונות, ראיונות. במסגרת הבילד־אפ חסר המעצורים, הפיצו כתבים נמרצים שמועה על כך שניקי גאליס, האליל המקומי, כבר סגר עם מכבי לעונה הבאה. היו אפילו כאלה שהרחיקו לכת, והודיעו שהעניין נסגר כבר לעונה הנוכחית... אתה שומע-ורואה את הקולות, וחושב לעצמך, על מה מדברים כאן, בארץ, כשאומרים שיש לנו יותר מדי עיתונות ספורט, ומעט מדי ספורט. שיקפצו ליוון, שם זה פותח לא רק את מדורי הספורט. הכותרות חגגו גם בעמודים הראשונים של העיתון. אם תגיגה – אז עד הסוף.

משחקה של אריס סלוניקי מול מכבי ת"א אמור היה להתחיל ברבע ל־10 בערב. המחירים האסטרונומיים של הכרטיסים (לכיסיהם, של האוהדים המקומיים, לא בדיוק עשירי העם) הביאו ללא מעט כרטיסים שנשארו בקופות; אומרים שבגלל חסרון הכיס, אחרים טוענים שהיה זה אקט של מחאה. אבל כמה מאות הכרטיסים שנותרו, לא

החובבנים של יד־אליהו (למעלה ולמטה). התמונות (של נאור רהב) לקוחות ממרומי שער 2. יושבי שערים 3 ו־9 מקפידים יותר על התאמת צבעי החליפות, מאשר על תצוצרות ודגלים.

וכן מקבלים ב"פאלה דה־ספורט" של סלוניקי את הכוכבים שעולים לפארקט, לצלילי "עין־הנמר". פיצוע מחריש אוזניים, צהוב בעיניים

נשארו מיותמים. הקבוצה החליטה שהאולם יהיה מלא, אז חילקו אותם שעות לפני המשחק לבני נוער מקומיים, העיקר שלא יישארו קרחות ביציעים. אז המשחק, כאמור, מתחיל כמעט ב־10, וב־6 לפנות ערב כבר אי־אפשר להכניס לאולם סיכה. מלא עד אפס מקום. אנחנו, קומץ עיתונאים ישראלים, מגיעים לאולם עם הקבוצה, נכנסים בערך ב־8 וחצי. כשהקבוצה פונה לחדרי ההלבשה, אנחנו הולכים לחפש מקום לשבת, לכתוב. ואז, פסיעה ראשונה על הפארקט, וכאילו חטפת זבנג בראש. לא ברור איך ולמה, אבל האלפים זיהו מיד שהמדובר בזרים, כאלה שבאו מהצד היריב, וכמו היינו לבושים בטרנינגים הצהובים – חטפנו כזאת מקלחת של שאגות, שבתוך שבריר שניה אפשר היה למצוא את הלב באיזור שמתחת לתגורה. הסיפורים שלפני, בתוספת הרעש העצום, הפרצופים המשולהבים (חלקם אפילו צבועים בצבעי קרב – צהוב־שחור), התנועות המאיימות, הצרחות – מה יש לדבר – לא בדיוק מסיבת קוקטייל נינוחה. ואנחנו רק עיתונאים. הקבוצה עדיין מחוץ לטווח הראייה...

את הדקות והשעות שלפני, מנצלים ההמונים לאימונים מפרכים בעידוד לדוגמה. שיר, ועוד שיר, ועוד אחד. ריקודים בידיים משולבות איש על כתפי רעהו. כפיים למעלה, ידיים למטה, כמו על־פי תיאום מוקדם, כאילו התאמנו על כך – רק על כך – ימים ושבועות ארוכים. רעם מתגלגל מבשר את עליית מכבי, באותו בערב הקורבן התורן. שבוע קודם לכן, כשהיתה שם ברצלונה, הביעו אותם האוהדים את דעתם על שהתרחש על הפארקט בעקירת כמה שורות של כיסאות והשלכתם למשטח. בערב של מכבי היו כל־כך הרבה שוטרים וחיילים בין ובתוך הקהל, שהרתיעו אפילו את החמומים שבחוליגאנים. אחד שזרק משהו ממרומי היציע נתפס אחרי שניות, והובל – מפרפר בידיים וברגליים – לא בעדינות יתרה, על־ידי השוטרים החוצה. מטבעות, למשל, לא זרקו במשחק מול מכבי. זה לא שהמנהג חלף ועבר מן הארץ; הסיבה היתה אחרת, פרוזאית הרבה יותר: השוטרים בכניסה פישפשו בכיסי הנכנסים, והחרימו את כל מלאי המטבעות שמצאו...

בלושי שואל – 6,000 סלוניקאים משיבים במקהלה

לאריס לא בוער לעלות. מכבי קולעת וקולעת, והיוונים עדיין בחדר ההלבשה. לקהלם זה לא מפריע. השירה נמשכת. את הכתב ההמום מתחילה לעזוב אט־אט תחושת הפחד, ומתחלפת בהתפעמות, השתאות. אתה מתחיל להבין שמה שלא יהיה, לנצח כאן הערב, בכל ערב, קבוצה כמו אריס – ותהיה בינונית ככל שתהיה – זה לא משהו פשוט. בכלל לא. לאורך השעות הארוכות מדרבנת את ההמון מערכת הגברה אדירת רציבלים, מוסיקה סוחפת, שלא היתה מביישת אפילו את הרמקולים של הקולוסיאום או הסינרמה. אישית, אני נדלק על הקטע של בלושי את אקרויד מ'האחים בלוז' – 'מיני רה בוצ'ר'. בלושי שואל – היוונים משיבים. איזו חגיגה. פתאום מסתובבים כולם כאיש אחד, גבם לפארקט, כתף לכתף, ידיים משולבות, שורה ימינה – שורה שמאלה, בסירטאקי סוחף. איזה יופי. פשוט מדהים.

ואז הרמקולים נותנים את האות. המוסיקה משתתקת לפתע, וברקע, עמום, מגיחים הצלילים הראשונים של "עין הנמר", מהסרט 'רוקי'. הסלוניקאים יודעים. "הם באים"... "הם באים"... "הם באים"... – והקריאה הסוחפת מתגברת והולכת, רעש מחריש אוזניים. כל מי שיכול, נוהר לפינה ממנה הם אמורים לעלות. כל העיניים מופנות רק לשם. ואז, בהישמע רעם התופים של תחילת השיר הזה, בפול וליום, פורץ המלך גאליס למרכז האולם, אחריו שאר החברים, ואתה לא רואה כלום, פרט לצהוב בעיניים. את כל חלל האולם ממלאות פיסות נייר צהוב, גזורות קטן קטן, שזורמות ומרחפות בלי סוף, הופכות את הפארקט האדמדם למשטח צהוב לגמרי. כך גם אנחנו, השחקנים, כולם.

ואז המשחק, והעידוד, והשריקות. ואיזה אקסטזה כשגאלים, סליחה, אריס סלוניקי מובילים מול מכבי ולא משאירים לג'מצ'י את מגי כל סיכוי. וזה ממשיך וממשיך גם כשהמשחק צמוד, וגם ובעיקר כשהחבורה בשחור־צהוב נכנסת לטירוף. והיא בטירוף, כי פשוט אי־אפשר אחרת. הקהל הנפלא הזה לא נותן להם לעצור. אין נסיגה טאקטית, אין רגע מנוחה.

עסק זול ומשתלם: צ'רטר קבוצתי לסלוניקי. חוויה לכל החיים

ואז מתחילה להתגנב ולחלחל ההרגשה של כמה אנחנו רחוקים מכל זה. כמה שיד־אליהו הוא בעצם אולם קונצרטים, אולי משהו אחר, אך ודאי שלא משהו שמזכיר אולם כדורסל ביתי. איפה ביתי, איפה אוהדים. בסלוניקי לא עונבים עניבות ונחנטים בחליפות כשבאים לראות כדורסל. שם מתערטלים מהחולצות, צובעים את הפנים, מתעטפים בדגלים ובשלטים, מצטיידים בפיסות נייר, קורעים את הגרון.

ואצלנו? עדיף שלא להיכנס לפרטים. ביד־אליהו הקהל המכבי נפלא כשהקבוצה מוליכה ב־30 הפרש. נקודה יתרון ליריב – ואיזה שקט. בושה. והם עוד מעיזים לקרוא לעצמם אוהדים. אז יש לי הצעה מאוד מעשית, אפילו לא יקרה במיוחד: צ'רטר לסלוניקי (ולקבוצה מאורגנת של 10,000 איש תינתן ודאי הנחה משמעותית) זה עסק זול בהרבה מכרטיס מנוי שנתי להיכל התל־אביבי, לדוגמה. אז קחו את הרגליים, אתם שמתהדרים בנוצות לא לכם, קחו את הרגליים, האישה והילדים, ותנו קפילה ל"פאלה דה ספורט" של סלוניקי. מקום אולי קטן יותר והרבה פחות מהודר מאותו יד־אליהו שלכם, אבל בית־ספר אמיתי. בית־ספר לכדורסל, בית־ספר לעידוד. ■

אברהם שרון

ארבע־עשרה שנה שיחקה קבוצת הפועל משמר העמק בליגה הלאומית בכדורסל, בשמונה מהן סיימה במקום הרביעי – הגבוה ביותר שאליו הגיעה מעודה.

שחקניה הוותיקים הם כיום בני חמישים ומעלה:

- עמוס לין – משווק ראשי במפעל "תמה" בקיבוץ.
- אברהם שחר – רכז הספורט במועצה האזורית.
- אדם (פוטו) גורן, אבא של אור מאליצור נתניה – רכז מחלקת החשמל של הקיבוץ הארצי.
- חנן צור – מנהל "תמה"
- עמיר שפירא – מנהל מחלקה ב"תמה".
- אמיר יבזורי – אחראי על המים במועצה האזורית מגידו.
- יעל יבזורי – מרכז ועדת החינוך בקיבוץ.
- רמי יבזורי – מרכז הכותנה.
- יואש אזוב – רפתן ("מגיל אפס־כרפת", לדבריו).

לא מכבר, ביום גשום אחד, בוססתי דרכי בין עיסות הבוץ והרפש, בנסיון לאתר את יואש אזוב. נסיון להתרפק על כדורסל של פעם – עדיין תחת רישומו של הפסד נוסף שנחלה מכבי ת"א בגביע אירופה לאלופות.

יואש השתהה עם המזריע ועם הווטרינר, עיין בלוח הדרישות של הפרות, הביט בחולבות, אמד, כמדומה לי, יחום של מי מהן, או צליעה, החליף דברים עם מרכז הענף, השיב לטלפונים וכחלוף שעת־המתנה התיישב, סוף־סוף, איש כבד מאוד, כולו קש ובוץ ואהבה עצומה למקום – והתחיל להתגעגע לכדורסל של פעם. הוא היה חלק ממנו – ויש לו, תתפלאו, גם קשר עקיף עם מכבי. קשר מיוחד במינו. פעם זה היה הסיפור בכדורסל הישראלי.

"משוגע לכדורסל"

"עד היום, כך יואש, אני משוגע לכדורסל. שש־עשרה שנה אני משמש מאמן כדורסל של קבוצת הבנות במועצה האזורית. בעבר אימנתי ילדים ונוער. בזמננו שיחקנו במגרש פתוח ובכל מזג־אוויר. שיחקנו כמעט בלי הפסקה בין שתי מחציות. אני זוכר, שפעם חזרנו בשתיים בלילה ממשחק בירושלים ובשלוש לפנות בוקר, בעבור שעת שינה אחת, קמתי לחליבה. באופן רשמי היו שני אימונים בשבוע, אבל בעצם כמעט מדי יום באנו למגרש וזרקנו לסל".

יואש, לא אהב כשדרכו אל סל היריב נחסמה. אמצעיו לסילוק המטרד קודשו על־ידי המטרה. היה מנער מעליו את שומריו, כשבבים של נשורת־עץ, אשר דבקו בבגדיו של מקציע זיזי הקרש, כסרך עורף. הוא היה – בלשוננו – "פאוליסט" (מבצע עבירות) מיומן, אשר לא אחת שיתף עצמו בהתמוגגות הקהל מעבירותיו.

שור הבור

שחקן חזק ואיטי. אנחנו כינינו אותו "שור הבור". בדצמבר 1962 נסע עם קבוצתו לטורניר חג המולד שנערך בבריסל, במסגרתו, נזכר, רשמה הקבוצה את המזהיר בהישגיה: הפסד של שבע נקודות בלבד לקבוצה הצ'כית המצויינת של אותם ימים, ספארטק ברנו (69–62) – הקבוצה של קנביצ'קה ופישטלאק והאחים בוברובסקי – ששנה אחר כך הביסה את מכבי תל־אביב (עם תני כהן־מינץ, דור פריש, רלף קליין ויד הזהב אברהם הופמן, ויהושע רוזין כמאמן) – בהפרש של 45 נקודות (96–51).

"מכבי תל־אביב היתה הקבוצה היחידה אשר גמלה לנו באירוח יפה, בתמורה לאירוח שלנו אותה. כל הקבוצות שהגיעו למשמר־העמק קיבלו ארוחת־ערב חגיגית ורבות מהן נשארו ללון בקיבוץ, אולם בביתן הן לא גמלו לנו מידה כנגד מידה – להוציא מכבי ת"א. החל מהשנה הראשונה שבה שיחקנו נגדם, אירחו אותנו המכבים באופן יוצא מהכלל. היחסים עם ותיקי הקבוצה – חמים. הנה, בקייץ שעבר, כשנערך משחק הוקרה ללו סילבר, שלחה לנו מכבי עשרה כרטיסים".

יואש (52), בעלה של נילי (42), אביהם של עומר (21), רביב (16), שמרית (13) ורעות (3), אומר שהכדורסל הוא משחק המתאים באופיו לקיבוץ – בהיותו משחק קבוצתי שבו יכול כל שחקן לבוא לידי ביטוי.

"שיחקנו בכל משחק בשביל לנצח. לא אהבנו להפסיד. היו משחקים רבים, שהקהל סחף אותנו לנצחון. לי כבר לא היתה טיפת־כוח. שיחקתי על הקוח של הקהל" – וכשהוא מציין את שמות השחקנים מחוץ לקיבוץ – נוח רם מגניגר, יורם כהן מבית־אלפא, אורי סקלרש, רני הדר ואחרים – גועות בחוץ פרות וריח עז של גללים, ריח דחוס, סמיך, ממלא את האוויר ולא משאיר בו אף לא סדקדק לניחוח של פרחים.

משחק על הכח של הקהל

החורף לפני סיומו, אחרי קפאונות וממטרים. ריח של גשם עדיין עומד באויר. סליחה, חברים, על ההיסחפות, אבל יש משהו מרגש בעובדה, שאדם המשכים יום־יום לעבודה פיסית קשה, בכל מזג אויר, עדיין להוט אחר הכדור, אשר שנים כה רבות כידרר אותו וקלע אותו ושלה אותו בלי אגורה אחת כתמריץ או כבונוס – הכול מכוח אהבת־הספורט, אהבה טהורה, ללא סגסוגת אחת של מה שהוא מחוץ לרצון ולהתלהבות, לרוח הקיבוצית, אשר משכיה מקיימים כיום שבע (7 !) קבוצות כדורסל בקיבוץ. וילדיו, אלא מה, אלא מי, בעקבותיו.

הוא מצמצם את עיניו ומחייך. חמישים ושתיים שנה בין הרפת לבין הסל.

יואש אזוב – רפתן בדם, כדורסלן בדם, בקראום. ■

עמוס לין על המלגזה. "מכבי היתה היחידה שגמלה לנו באירוח יפה"

לילות שבת בעמק

בלילות־שבת היינו חוטפים שוק ("איש, שוב פעם העוף הזה, מתי כבר יהיה שניצל"), רצים אל רחבת המוכירות ומעמיסים עצמנו על ההיבר של המק. בדרך למשמר העמק, חבטת כנו הרוח הקחה וייסרה אותנו בשבטיה הלחים. פרועים, רוועדים, מתלהבים, נכונים למתת, היינו מגיעים אל המגרש הפתוח, כאשר השורות הקדמיות כבר תפוסות באנשי־העמק.

אחרים מאתנו היו מטפסים על הקומונה של הקיבוץ, או על אחד העצים הסוככים עליה ותופסים זווית שקופה. אחרים, ואני בתוכם, היו עומדים על בהונותיהם ורועדים.

עמוס לין היה עושה ספרינטים לחימום. עמיר שפירא, צעיר, דק וגמיש, כידרר כאילו המשחק כבר החל. יואש אזוב ניסה תוקישוט. יוסי ויינשטיין זרק ביד אחת, מין זריקה מצחיקה.

ריחות חפיפה מזה ואד השניצלים של משמר־העמק מזה, הציתו בנחירינו ניחוחות טעימים. אפילו הבנות היו צורחות. החושים תגגו. המשחק החל. הגרונות היו מתרפסים כמו טלאי־סמרטוטים לאחר סחיטות תכופות והדם הציף את עורקי־הצוואר, שתפחו והלכו עם שאגות העידוד האדירות.

בהפסקה היה אפשר לראות את סרדן־העבודה מנסה לאתר מי מתורני משלוח־העופות או אחת מן הכובסות. טרקטוריסט מאובק היה נותן פול־גאז, עושה רעש, מערים תלתלים של אבק על הבגדים הנקיים של הצופים.

לילות־שבת – בעמק.

היתה אוהדת אחת, לעולם לא אדע את שמה, אשר תמיד עודדה את הקבוצה היריבה, תל־אביבית או מה. היו לה גרבי־משי ארומים, שפתיה נצצו באודם מופרז. היה לה חוח עוצר נסיגה. היא אהבה להתגרות ברפתני־הקיבוץ ובלולנים.

קראנו לה ה"מורנכת".

אחרי המשחקים שוב היינו נטענים על ההיבר, פרועים, מזיעים, מחליפים רשמים. המסיבות היו מתחילות באיחור. פעמים רבות ננזפנו בשל אי־ההגעה במועד.

לילות שבת בעמק, היו לילות.

צילום: רינה עזרוני

אזוב הרפתן. אהבה עצומה לרפת ולכדור

אומרים שיהיה "כוכב העתיד הבא", "יורשו של מאראדונה". מיקר אליו תשומת לב כה גדולה, עד שגדולי שבועוני הכדורגל בעולם החלו להתייחס אליו – למרות שהוא רק בן 21, לא מכבר סיים לימודיו בתיכון. "נער הזהב של ארגנטינה". קלאודיו קאניג'יה.

רק עתה הוסדרה העברתו ל"וורונה" האיטלקית תמורת 2.5 מיליון דולאר. דמי החתימה שלו: 375 אלף דולאר. גובה שכרו ומענקים, לא נכללים בחישובים הללו. הוא אמור להיות מיליונר כדורגל כבר בעונה הראשונה שלו באירופה. החוזה שלו הוא לארבע שנים. מעריכים שיעשה ב"וורונה", בשנה הראשונה, 1.5 מיליון דולאר. לא רק לשחקן כה צעיר.

רשם עד כה יותר מ־40 משחקים במדי "ריבר פלייט". בארגנטינה "דלוקים" עליו. הוא גאוותם של חובבי הכדורגל בארץ זו.

מסתבר כי כבר ב"מונדיאל 86" התבטא מאמן ארגנטינה קארלוס בילארדו: "כדאי שתזכרו את השם הזה, הנער קאניג'יה". בילארדו לא לקח אותו למכסיקו כיוון שהיה צעיר מדי וחסר נסיון, אבל הצביע עליו כעל יורשם של מאראדונה, ואלדאנו, פאסארלה, בורוצ'גה ואחרים – שהלכו לאיטליה ונעשו שם מיליונרים...

בבואנוס איירס, הוא מתגורר ברובע בלגראנו, 10 גושי בתים ממועדון ריבר פלייט – רובע של בני המעמד הבינוני. יש לו הורים (אביו סוחר) ושני אחים. כבר בגיל 8 החל לעסוק בכדורגל ומאמניו ב"ריבר" קבעו שירחיק לכת. בן 18 החל לשחק בהרכב הראשון, כבר אחרי חמישה־ששה משחקים נתגלה כשרונו.

הוא אוהב לעיין בשבועוני ספורט ומתכונן לייצג את ארגנטינה, לפני וורונה, באולימפיארת סיאול.

כתבה: אנה דה־חואן ■ צילומים: רפאל וולמן (שירות "גאמא", מיוחד ל"שבועספורט")

בפריצה מסחררת לשער. יותר מעשר שנים על הכוונת

קלאודיו קאניג'יה. 2.5 מיליון דולאר בעד כדורגלן בן 21

האוהדים בבואנוס־איירס כבר דולקים אחריו. יש מחיר לתהילתו

ספורטאיות גדולות — מיפגש קטן

שמנה וסלתה של ספורטאיות ישראל נראתה בשבת האחרונה באולם הספורט של האוניברסיטה בתל־אביב. חבל רק שהמארגנות לא דאגו לביצוע טוב ומרשים יותר של הטקס, כמתחייב מהופעתן של כמה מן הגדולות שידע הספורט הישראלי בכל הזמנים.

משה לרר

כמה מהן לא ידעו בדיוק בידי מי הוזמנו, לשם מה, ובכלל – מה מטרת כל ה"טראסק" הזה. אבל נשים הן נשים, לא פחות סקרניות מגברים, ולכן הן באו. הרמתי גבה כאשר ראיתי גבר אחד בחבורה הזוהרת הזאת, ולא הבנתי בדיוק מה עושה שם אילן שוּפי. מסתבר שאשתו חנה, אתלטית־עבר גדולה, עסוקה היתה במשחק ברידג' ולא היתה מוכנה לוותר עליו בשום אופן. כך נכנס אילן שופי לתמונת המסגרת הגדולה, בצוותא עם הגדולות שבספורטאיות ישראל בכל הזמנים. כל החבורה הנכבדה הזאת היתה בשבת באולם הכדורסל של האוניברסיטה בתל־אביב, לקבל פרסי הוקרה על פעילותן למען ספורט הנשים בישראל.

"זו לא אני"...

"פורום אירגוני נשים" ועמותת ל.כ.ן. הפתיעו את ספורטאיות העבר המצטיינות וחילקו להן תמונות ממוסגרות מימי פעילותן.

קשה לומר שכולן התפעלו מן הצילומים הארכיוניים. "זו לא אני", הגיבה תמר מטל־שומכר, אתלטית אולימפית שלט בשנות החמישים, כדורסלנית בין־לאומית. אחרי ש"אישרתי" כי זו אכן היא, קיבלתי חיזוק גם מבתה הצעירה: "אמא, זו את, זו את". תמר בשלה: "לאו".

אולגה וינטרברג, שאלתּתם: "למה שמו את התמונה במסגרת שחורה? אני הרי עוד חייה"...

וכך הלאה, נשים.

כמה מהוותיקות־ותיקות, חברות טובות שלי שאני מת עליהן עד היום, שואלות אותי למידע נוסף. אמרתי להן שהטקס לא כל כך מעניין אותי ושאותן באתי לראות ולהיזכר בימים הטובים של... וכאן באה רשימת הפייבוריטיות שלי. לא אכחיש ש"כוס התה שלי" היו הספורטאיות של שנות החמישים והששים, עם כמה יוצאות מן הכלל שנכנסו למצער החביבות עלי בשנות השבעים. לא אנקוב בשמות, כי את כולן אני אוהב.

לא הטרחתי עצמי ליום הספורט העמוס, שהחל בשעות הבוקר עם טניס לחובבות וכדורסל לנשים קטנות (הילדות); נמשך בהצגת קאראטה בסגנון קוריאני ובקטיגל. באתי לקראת משחק הכדורסל לבוגרות, בהשתתפות רבות מכוכבות הליגה הלאומית, ועד שהחל המשחק הספקתי להתנשק כמה פעמים עם זו ואחרת, שכבר שנים לא ראיתי. השאלות הרגילות בפורום מעין זה – מה נשמע, איך הילדים, הנכדים וכו' וכו'.

★ ★ ★

הפגישה היתה, כאמור, נוסטאלגית, אך הטקס – קטן מכפי המידות הגדולות של כמה מהספורטאיות שהיו במקום. הרעיון היה גדול; הביצוע – לא כל כך.

אינני מכיר את הגוף המתקרא "פורום אירגוני נשים", החתום על ההזמנה לפגישה ומאוד הייתי רוצה לדעת מה עושה הפורום הזה למען קידום הנשים בספורט. את השושבינה השנייה בחגיגה, שכונסה לרגל יום האשה הבין־לאומי, ל.כ.ן., עמותה לקידום כדורסל נשים, אני מכיר קצת יותר, אך גם מצרה לא שמעתי עד כה על הישגים מרשימים.

ההזמנה המקורית דיברה על 18 ספורטאיות מצטיינות בשירות הספורט הישראלי, אך כמטה המארגנות שכחו, משום מה, שתי גדולות כאנג'ליקה רוזיאנו (שש פעמים אלופת עולם בטניס־שולחן) ואולגה וינטרברג (אולימפית של ישראל ב־52' וזוכה בלא פחות מ־17 תארי אליפות באתלטיקה). התערבות של הרגע האחרון מצד אנשים המעורים יותר בספורט, הצילה את המצב והשתיים הוזמנו.

יחד עם אגי קלטי (10 מדליות אולימפיות בהתעמלות) היוותה שלישייה זו את תור החנית של מצער הנשים בספורט. חסרה לי כאן מאוד היד הרביעית, ידה של פרידה ברסון־ליכטבלאו, אלופת שלוש המכביות הראשונות. חבל שלא חשבו עליה.■

הגבירות הראשונות של הספורט הישראלי. משמאל: אגנס קלטי, אנג'ליקה רוזיאנו ואולגה וינטרברג. צילום: יוסי אלוני.

לא אמנה כאן את שנותיהן של שלוש הגבירות הראשונות של הספורט הישראלי. רשימת ההישגים שלהן מדברת בעד עצמה, ואם ידוע שהחלק הארי מהנצחונות והמדליות נפלו בידי הליידי'ס בשנות החמישים – נגיע למשהו שכל אחת מהן נמצאת במקום טוב באמצע שנות הששים.

המשותף לשלושן כולן באו מארצות הגוש הקומוניסטי ואת פירסומן בספורט רכשו עוד בארץ הולדתן.

המתעמלת אגנס קלטי עלתה לישראל ב־1957, לא לפני שייצגה את הונגריה בשלוש אולימפיאדות רצופות. ב־48' נסעה ללונדון, אך חלתה ולא השתתפה בתחרויות; ארבע שנים מאוחר יותר, בהלסינקי, כבר השיגה שתי מדליות זהב ושתיים מארד ואילו במלבורן 56', "שברה את השוק" בזכייה בארבע מדליות זהב ובשתיים מכסף. בסך הכל יש ל"אגי" מאגר עצום של 10 מדליות אולימפיות, בנוסף לשתי מדליות זהב שהשיגה באליפות אירופה ב־56' ואין־ספור מדליות בתחרויות ארציות ובינ־לאומיות.

אנג'ליקה רוזיאנו הגיעה אלינו מרומניה ב־1960 עם מטען של 17 תארי אליפויות עולם בטניס־שולחן. אנג'ליקה זכתה באליפות העולם לנשים שש פעמים ברציפות (בשנים 1950־1955), שלוש פעמים בתואר לזוגות נשים; כמספר הזה בזוגות מעורבים, בנוסף על חמש זכיות באליפות של נבחרת הנשים הרומנית. את ארונה מקשטות לא פחות מ־30 מדליות שבהן זכתה באליפויות העולם השונות. הסבתא גאה מאוד בבתה, מהנדסת אלקטרוניקה ב"אלביט" ובשני נכדיה, אילן ואופיר הרבסט, אלופי הארץ לנוער בברידג'.

השלישית בחבורה, אולגה וינטרברג, היא הוותיקה מכולן בארץ ויותר בבחינת "גיבור מקומי". עלתה לארץ ב־1950 מצ'כיה, ייצגה את ישראל באולימפיאדת הלסינקי ב־52' בכדור־ברזל ובדיסקוס, השתתפה בארבע מכביות ובשני כינוסי הפועל; לזכותה 17 תארי אליפות מקומיים ושלל עצום של 127 מדליות זהב בתחרויות מקומיות ובין־לאומיות.

נפילת האימפריה

עצוב בספקטרום של הסיקסרס, שהכל אצלה הולך העונה "הפוך" ■ מה גרם לנסיגה הגדולה בקבוצה המפוארת מפילדלפיה? ■ איך נכשלה בכל העיסקות? ■ מי אשם? ■ סיפור עצוב

עפר שלח (ניו־יורק)

לרגע אחד, איפשהו באמצע המחצית השנייה של משחק האולסטאר מזרח – מערב, שהיה בחורש שעבר בשיקאגו, יכלו אוהדי פילדלפיה 76' לעצום את העיניים ולחלום. לרגע אחד ראו על המגרש את מה שהיה צריך להיות הקו הקדמי של הקבוצה שלהם, במחצית השניה של שנות השמונים, קו קדמי שכולו אולסטארים. אז שיחקו במדי קבוצת המזרח מוזס מאלון, צ'ארלס ברקלי ובראד דוהרטי. לרגע אחד אפשר היה לראות את מוזס מוריד ריבאונד, את ברקלי קורע את הסל בהטבעה ואת דוהרטי מוסר מסירה חכמה למוריס צ'יקס, שחתך לסל. אבל הרגע הזה עבר. וכשפתחו אוהדי פילדלפיה את העיניים, מוזס היה בוואשינגטון, דוהרטי בקליוולנד וברקלי סחב את הסיקסרס על הכתפיים הרחבות שלו, לגמרי לבד. ואפילו סר צ'רלס, בעונה הטובה ביותר שלו, לא יכול לתת לפילדלפיה יותר ממאזן שלילי ונשיפות חזקות מאוד של הבולטס והניקס בעורף שלהם במאבק על מקום בפליי־אוף.

איך נפלה האימפריה? איך הפכה הקבוצה שלפני חמש שנים העמידה את אחד הצוותים החזקים בתולדות הכדורסל – והנה היתה לנמושה, שאולי תופיע השנה בפליי־אוף רק משום שבמחוז המרכז יש רק שש קבוצות?

מייק גמינסקי, הרכש החדש של פילדלפיה, הוא גם דוגמן לעת מצוא. כאשר הודיעה ה"סיקסרס" על רכישתו, מיהרה ללוות את הצעד הזה במסע פירסום נרחב, לרבות הדפסת פוסטר מרהיב שבו גילם מייק גמינסקי דמות של בלש. הוא צוייד בכדור ובנעלי כדורסל וצולם באולפן, על רקע תמונות ענק של תחנת רכבת. "מי שרכש את הפוסטר שלי לא האמין שלא הצטלמתי בתחנת תחתית, אלא באולפן", אמר גמינסקי

רק עונה אחת...

הסיפור עצוב, עצוב מאוד – במיוחד מפני שכל אוהד כדורסל אמיתי היה בשנות השמונים גם אוהד של הסיקסרס. "לא חשוב מי היא הקבוצה הראשונה שלך, הסיקסרס זו השנייה", היה אז הפתגם השגור.

הסיבה היתה, כמובן, הדוקטור – השחקן האהוב ביותר בתולדות הכדורסל, מי שסחב את הסיקסרס 11 שנה וזכה באליפות רק פעם אחת.

רק כשהיה ג'וליוס ארווינג בן 33 נתנו לו הסיקסרס את הסנטר שהיה חסר להם כדי לזכות באליפות, ולעונה אחת הכל הלך כמו שצריך. פילדלפיה שלטה בליגה שלטון ללא מצרים, בפליי־אוף הגשימה את התחזית של מוזס מאלון: 'ארבע, ארבע, ארבע'. במסע נצחונות מוחץ, הם הפסידו רק פעם אחת וסיימו בארבע נצחונות ללא הפסד מול היריבה השנואה מלוס אנג'לס, שב־1980־1982 גנבה מהם את התואר. מי לא שמח לראות את הד"ר עם הגביע? – אפילו בבוסטון גארדן ובלוס אנג'לס פורום, עמדו אנשים על הרגליים והריעו.

אבל הדוקטור כבר היה בן 33. אנדריו טוני, שוטינג גארד הקטלני, החל לגלות שהרגליים שלו שויות זכוכית. את מרבית העונות הבאות, בילה וני בניתוחים ועל הספסל. בובי ג'ונס, הפורוורד החכם והקשוח, עמד גם הוא לפני פרישה. זה היה זמן לעסקות נבונות, לחילוף דורות מתוחכם. זה היה הזמן שבו מתגלים מנהלים גדולים ובעלי החלטות חכמים. זה היה הזמן שבו נתגלה שלסיקסרס אין את כל אלה.

בדראפט של 1984, לקחה פילדלפיה את ברקלי במקום החמישי – בחירה גאונית ממש. הסוס הצעיר היה בשנה הראשונה שלו יותר כשרון משכל, אבל בעונה השניה, הוריד הרבה קילוגרמים, התמתן והיה לפאוואר פורוורד הטוב בעולם. במקביל, גם החל בהדרגה לקחת את שרביט המנהיגות מהדוקטור, והסוס החכם גידל את ילד הפרא כדי שיהיה יורשו.

למרות ההפסד בסדרת חצי הגמר מול מילוואקי, אחרי שבעה משחקים מתישים, העתיד אמר טובות לפילי. לא רק שהדוקטור הסתגל לעמדת השוטינג גארד וכך גם השאיר את המנהיגות על המגרש ומילא את מקומו של טוני, אלא שלסיקסרס היה גם את המקום הראשון בדראפט הקרוב.

העתיד הבטיח טובות

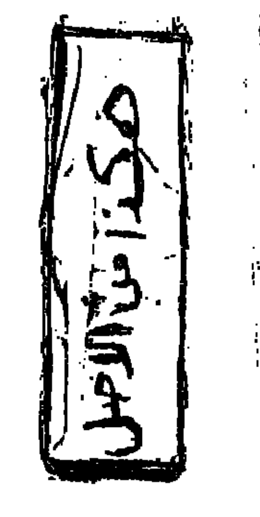
ואז בא הרולד כץ והתערב בנעשה. כץ הוא בעליה של הסיקסרס, ומי יכול להגיד לו מה לעשות? הקבוצה היא שלו, ואם אנחנו אוהדים אותה – זאת הבעייה שלנו. ראשית, הלך כץ ומכר את המקום הראשון בדראפט לקליוולנד, תמורת הפורוורד רוי הינסון ו־800 אלף דולר. נכון שפילי חיפשה סמול פורוורד, אבל מי מוכר מקום ראשון בדראפט? הקאווליירס לקחו את בראד דוהרטי, שאחרי עונה ראשונה מהוססת, היה לסנטר אמיתי עם ג'אמפ רך ומסירה טובה – הטובה ביותר של סנטר כלשהו בנ.ב.א. תחשבו על הג'אמפ והמסירה הזאת בסמול פורוורד של פילי, עם 2.13 מ' באותה חבילה? לפילי היה המקום הראשון בדראפט, והסיקסרס לא עשו איתו יותר משעשו הסלטיקס עם המקום השני באותה שנה, שאותו ניצלו כדי לגייס את לן באייס ז"ל.

אבל לכץ זה לא הספיק. נמאס לו מדרישות השכר של מוזס. במקום לשלם לסנטר הטוב ביותר של שנות השמונים את המגיע לו, שלח אותו כץ ואת טרי קאטלג', סוס דמוי־ברקלי, לוואשינגטון, תמורת ג'ף רולאנד וקליף רובינסון. "רולאנד הוא מהיר וחזק ויתאים לסגנון החדש והאגרסיבי שלנו", אמר כץ.

הלכו החלומות

אחרי פחות מחמישית עונה הלכו הבירכיים של רולאנד, שהיה ידוע בפציעותיו עוד לפני כן, ואיתן הלכה גם הקריירה שלו. רובינסון עוד לא עשה עד היום משהו שיגרום לספקטרום לקפוץ על הרגליים. הלך הקו הקדמי הטוב ביותר בעולם. הלכו חלומות האליפות. אחרי עונת פרידה מרגשת בכל מה שלא היה קשור לכדורסל, הלך גם הדוקטור. נשארה סתם עוד קבוצה בינונית בנ.ב.א.

ומה עוד נשאר? – מוריס צ'יקס, גארד חכם וחרוץ, שמגיעה לו קבוצה טובה מזו. הינסון, שבאמצע העונה הזאת הלך לניו ג'רסי, כעוד אחת מעסקותיו של כץ – שדומה שהן מתפוצצות לו ישר בפרצוף. מאט גוקאס, מאמן טוב ונבון שלא ניתנו לו הכלים, שילם במשרתו על הטעויות של כץ. מי נשאר? – ברקלי, שהכשרון והגאווה שלו לא יספיקו כדי לנצח את לארי בירד והמכונה של הסלטיקס. וכן נשארו הזכרונות ממה שהיתה צריכה להיות קבוצת הפאר של שנות השמונים, ממה שהיתה פעם הקבוצה השנייה של כל אוהד כדורסל, והקבוצה הראשונה של רבים מאיתנו. ■

3 נקודות

ברוריה ביגמן

סימנים כחולים על באמת

"עבודה בעיניים" – סרט ישראלי חדש עם מצלמה נסתרת ש"עובדת" על תיקי דיין וכדורגלן הנבחרת אלי דריקס ולצדם "הבטלנים" נתן דטנר ואבי קושניר, הקארטיסט־זמר ירון אפשטיין ואלופת אירופה בקאראטה, הגרמניה דניאלה גרצל.

גרצל, דוגמנית צמרת ששימשה כמה שנים שומרת ראש לאישים מפורסמים וכוכבי רוק, באה לישראל בעקבות ידידה עורד בלומנפלד. קושניר ודטנר באו בסרט ללמוד קארטה אצל אפשטיין, בעקבות תכנית הטלוויזיה שעת כושר.

בסרט נראית האלופה האירופית מתבוננת כיצד המדריך אפשטיין "מתעלל" בחניכיו ואחר כך מקבלת ממנו שיעור פרטי־פלוס. אפשטיין מנצל הזדמנות לליטוף, היא מתרגזת ונכנסת לאקסטזות־קרב ופוגעת קשה באפשטיין. מי שראה אותו באחרונה הבחין בסימנים כחולים באמת, מזכרת מנעלי האלופה הבלונדינית.

ד"ש למיקי – מזאגרב

מיקי ברקוביץ' הוא סמל בכדורסל האירופי ומוכר גם בחנויות הגדולות ביבשת. יש שמכירים אותו, אפילו אחרי ביקור אחד בלבד...

בחנות קריסטלים גדולה בככר הרפובליקה בזאגרב, שם הופיעה הפועל ת"א בחצי גמר גביע קוראץ', התענינו המוכרות אצל לאכן מרסר והאווי לאסוף אם גם מיקי הגיע איתם...

הסיבה? – לפני שנתיים, כשהתארחה מכבי בזאגרב למשחק עם ציבונה, ביקר מיקי בחנות המהודרת והתעניין בקריסטלים. היתה שם קערה ענקית יפהפיה, מורכבת משני חלקים והוא ניסה להרימה כדי להתבונן בה מקרוב: לרוע מזלו נפלה הקערה מידיו והחנות התמלאה ברסיסים. הנזק היה כרוך גם במילוי טפסים רבים, כיוון שהחנות היא ממשלתית.

אחרי שסיפרו כל זאת למרסר וללאסוף, שיגרו המוכרות ד"ש למיקי...

דטנר (מימין) וקושניר, עם המאמן ירון אפשטיין (באמצע), בתירגול קארטה. יושבת מימין ומתבוננת בהם, האלופה דניאלה

בצה"ל – רק עוזר

בנבחרת הכדורסל הוא היה המאמן הראשי וכך גם העונה בהפועל ת"א – אבל בצה"ל זו ככר אופרה אחרת: משה ויינקרנץ שימש בנבחרת חיל הקשר באליפות צה"ל, "רק" עוזר למאמן לזאב מעוז, מזכיר הפועל נס־ציונה. המנהל היה כאן נפתלי גושן, רכז הליגות באיגוד הכדורסל.

בנבחרת הקשר הופיעו איתן אורן קפטן מכבי ראשל"צ, חיים כהן־מינץ (1.95 מ') ממכבי אפקה, בן אחיו של תני הגדול וגולן סצוקין מבני־יהודה.

להישג גדול לא הגיעו הכדורסלנים – אבל זכו בגביע ההגינות. ■

האתלטית ששילמה את מחיר אהבתה לא"י

מאיר גבאי

אורחת מיוחדת במינה, בישראל: רוני קולבך, בת 82, מי שהיתה 22 (!) פעם אלופת אוסטריה במקצועות שונים באתלטיקה ושפרק נכבד בקריירה הספורטיבית שלה, קשור בהסטוריה של הספורט ה(ארצ)ישראלי. אחרי 55 שנה – היא שוב כאן, על פי יוזמתו של אתלט העבר הקשיש, ולטר פרנקל מירושלים.

הערב, בכפר המכביה, תתקיים קבלת הפנים הרשמית לאורחת בנוכחות נספח התרבות האוסטרי ד"ר פריליך, ראשי הוועד האולימ־

אורחת בירושלים: רוני קולבך, 82 – מי שנתנה דחיפה לאתלטיקה הנשית בארץ־ישראל, לפני 55 שנה ומשום כך נפסלה מלייצג את מולדתה האנטישמית

פי, מכבי ואתלטי עבר רבים. אחר כך תתקבל אצל ראש העיר טדי קולק.

ב־1932, כשהיא בשיאה, באה רוני קולבך לעשות שנת אחת כא־ריץ; זנחה את מסלולי האתלטיקה של אוסטריה ואירופה, שם החלו ככר בהכנות לאולימפיאדת ברלין – והקדישה את זמנה להדרכה ולאימון כאן. בין היתר אימנה את נבחרת האתלטיות הארצישראלית לאולימפיאדת הנשים – אירוע מיוחד במינו – שנערכה בלונדון ב־1935.

ולטר פרנקל: "רוני תרמה תרומה רבת ערך לאתלטיקה שלנו שהיתה אז בחיתוליה. היא השתתפה כאן בתחרויות כשעל חולצתה סמל מכבי ת"א. כעבור שנה כשחזרה לוינה האנטישמית – הוענשה על כך: החרימו אותה ומנעו ממנה להופיע בלונדון...".

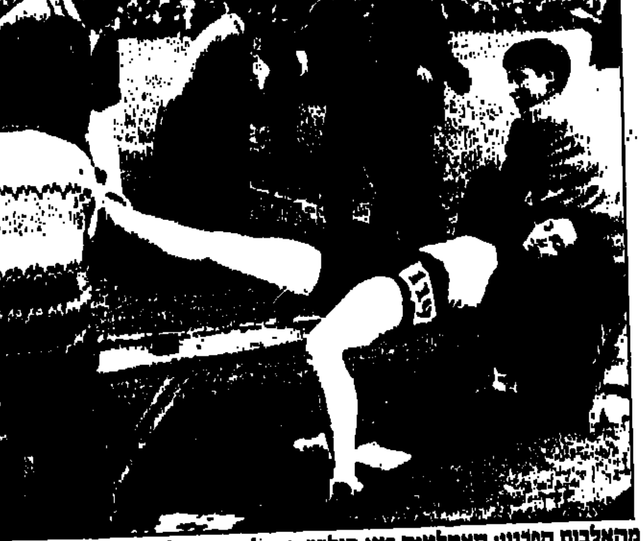
קולבך, לא־יהודיה (בעלה הראשון היה יהודי), נקשרה נפשית לארץ ישראל. בעת שעשתה כאן, לא ביקשה אפילו הוצאות נסיעה. עבודה בהתנדבות. בנוסף להיותה אתלטית מעולה, היתה גם רקדנית מפורסמת בלהקת האופרה הוינאית – ושילבה איפוא אימוני אתלטיקה בהדרכת ריקוד ומחול, הופעות התעמלות (על מקבילים – מקצוע שגם בו היתה אלופה) ואקרובטיקה. כל ההכנסות מהופעות אלו – אחת מהן היתה בקפה "אירופה" בירושלים, כיום משרדי בל"ל – היו קודש לקרן מיוחדת, באמצעותה מומנה אז נסיעת אתלטי ארץ־ישראל למשחקי מערב אסיה, בהודו, ב־1934...

פרנקל: "לפני כשנה קיבלתי מהתאחדות האתלטיקה באוסטריה, ספר על תולדות הענף שם ושמות 50 מטובי האתלטים של מדינה זו, בכל הזמנים. מצאתי שם את שמי ופירוט השגי (9 פעמים אלוף אוסטריה בריצות ארוכות) ושם גיליתי גם את שמה של רוני קולבך".

בעקבות זאת הריץ פרנקל מכתב לעורך הספר, הסטוריון הספורט אריך קמפר וביקש אם רוני עדיין בחיים. כך עלה על עקבותיה. מתברר, כי חרף גילה המופלג היא עדיין מרצה על נושאי ספורט באקדמיה הוינאית, בררינו אוסטריה ומשתתפת בעריכת פירסומים שונים. פרנקל מיהר להזמינה לביקור בישראל.

"רוני לימדה אותנו, לפני 55 שנה, איך רצים משוכות. היא נתנה דחיפה גדולה לענף", מספר פרנקל, "כשהזמינה לביקור השיבה לו 'אני מתגעגעת לארץ, לבנות שטיפחתי ומוכנה לבוא מיד'".

הביקור מתאפשר איפוא בעזרת ארתור הנק, מנהל מוזיאון מכבי והוועד האולימפי.

מהאלבום הפרטי: האתלטית רוני קולבך מקבלת עיסוי לרגליה, מוולטר פרנקל. צילום מ־1930, מאולימפיאדת הנשים הראשונה שנערכה בפראג.

יש עתיד

צבי גלפרין

בעיקבות פנייתנו אל מאמנים ושחקנים בעניין "מועדון ה־100", קיבלנו כמה מכתבים. כותב אליעזר זקבן, המשחק באליצור גוש עציון, כי לדעתו יש צורך להפריד את ליגות הילדים, בין תלמידי כתות ז' לתלמידי ח' ולשם כך ראג לשלוח תמונה שתמחיש את ההבדלים מבחינה גופנית בין הגילים השונים).

משה דווידובסקי מאמן ילדים בהפועל כפ"ס מרגיש אף הוא את הצורך בהפרדת הגילים ולשם כך הציע לארגן טורנירים בין נבחרות הערים לפי הגילים השונים וע"י כך, הטורנירים יעזרו לקידום הילדים – כל אחד בגילו.

איתן ויינרייך מאמן ילדים בהפועל נהריה קובל על היעדר קבוצות בעלות רמה במחוזו, דבר הפוגע ברמת קבוצתו שלו. עקב כך אינו יודע אם קבוצתו ברמה גבוהה או שהליגה אליה היא משתייכת איננה ברמה גבוהה. עקב ריבוי משחקים המסתיימים בהפרשים גבוהים של 60–100 נקודות, מציע איתן לשנות את מבנה הליגה ע"י גמר סל בין אלופות המחוזות; לבטל את השמירה ממחצית המגרש ולתת לשחקנים לשחק באופן חופשי.

★ תוצאה לא שיגרתית הושגה בליגות הילדים 15–19 בין מכבי צור שלום לאליצור קרית אתא. שאלתי האם התוצאה הנמוכה היא בגלל הרמה או בגלל הגנה טובה? – נשמח לקבל תגובות גם לזה.

מכבי קרית ביאליק. עומדים, מימין: אבי צפריר (מנהל הקבוצה), שחר פיינלס, שי מוסברג, צחי ג'וזסבורג, צפריר עידן, שהם חיים, אורן גרייצמן, רם חגאי (מאמן). כורעים: אורן אולצר, צביקה קאוף, עומר סובול, און צוק, ירדן שגיב, פאר סגלוביץ

הפתרון: הפרדת כוחות

יש להפריד בין גילאי כתה ו' לגילאי כתה ח', כדי לנטרל את הפער הגדול במבנה הגוף והיכולת הפיסית של השחקנים ■ קוראים (שחקנים ומאמנים) כותבים למדור בעניין "מועדון ה־100"

זה הצילום ששלח לנו אליעזר זקבן. הוא נעשה במשחק ליגת הילדים בין מכבי ירושלים לאליצור ירושלים. שימו לב להבדל הגובה בין שני שחקנים

הפתעה ומהפך

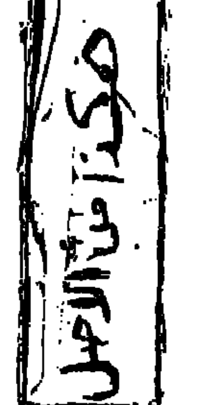
★ מהפכים ראשונים בליגות הילדים: קבוצת מכבי קרית ביאליק, מחזיקת גביע מכבי לילדים, גברה על אלופת החורף במחוז חיפה, מכבי יוסף חיפה 64–47. הניצחון העלה את קרית ביאליק לראש הטבלה תודות להפרש סלים גבוה יותר. בסיבוב הראשון נוצחה קרית ביאליק 43–54.

א.ס. אשקלון עלתה לראש טבלת מחוז דרום א' בעיקבות הפסד יריבתה בצמרת, אליצור יבנה.

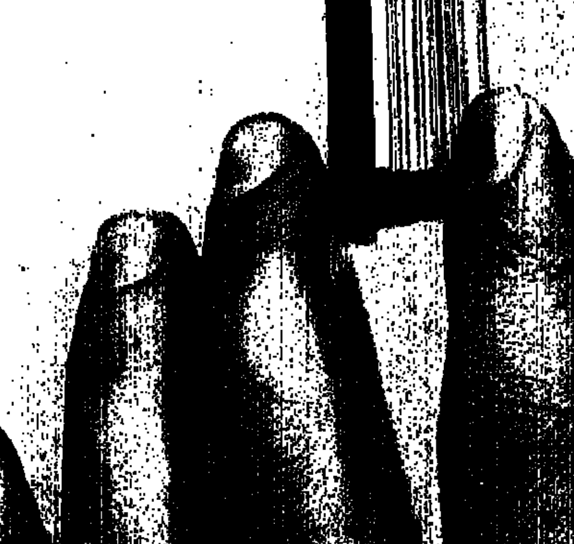
יתר התוצאות, כפי שנתקבלו מאיגוד הכדורסל:

- גליל עליון: נאות מרדכי – קרית שמונה 30־57, שדה נחמיה – רמות נפתלי ויישון 46־74.
- צפון: מחניים – איילת השחר 38־50.
- בית שאן: גבע – מעלה אפריים 38־63, יזרעאל עפולה – ניר דוד 58־17, בית השיטה – בקעת בית שאן 34־37.
- עמקים: הרי אפרים – יוקנעם מגידו 32־41, יפעת – קישון העמק 48־49, מרנין טבעון – נצרת עילית 39־48, נצרת עילית – קרית טבעון 34־60, עוגר עפולה – קרית טבעון 44־63.
- מפרץ: כפר יסיף – בני ביאליק 46־49.
- חיפה: יגאל חיפה – אליצור קרית אתא 35־58.
- נתניה: מ.ס. תפוז אבן יהודה – מ.ס. אבן יהודה 22־48, קובה נתניה – אליצור נתניה 17־28, שפיים – בני בית יצחק 31־32, געש – כפר חיים 36־40, געש – תפוז אבן יהודה 30־34, אבן יהודה – מכבי נתניה 24־50.
- שרון: שקד רעננה – יחדיו רעננה 60־74, חרוב רעננה – הפועל כפ"ס 37־50, סביון כפ"ס – צעירי הרצליה 15־68, צפון רעננה – מזרח רעננה 27־35.
- פ"ת: רקל רעננה – אליאנס ת"א 28־66, רקל רעננה – צעירי רמת־השרון 32־35, גבעת השלושה – הפועל פ"ת 28־57, צעירי הרצליה – אריאל 33־48.
- ת"א א': בני יהודה – אליצור כת"ים 46־52.
- ת"א ב': מרכז רעננה – שלום ר"ג 55־57.
- שפלה: אלון גבעתיים – בני ברית יפו 27־66, נוה גולן – מכבי יפו 42־48, צפון ר"ג – מכבי יפו 33־59.
- מרכז: הפועל לוד – חרוב חולון 41־43, רמת אפעל – הפועל לוד 52־25.
- שורק: סלע ראשל"צ – גבעת ברנר 46־50, נצר סירני – גבעת ברנר 43־52, עירוני רחובות – רמת אליהו 29־55, עירוני רחובות – מכבי רחובות 60־75.
- ירושלים: אסא ים – מטה יהודה 42־49, גולן ים – בית"ר ים 95־21, מכבי ים – רימון ים 17־79, דרום א' – א.ס אשקלון כניה 12־84, אליצור יבנה – גדרות 32־53, באר טוביה – גדרה 48־60.
- דרום ב': הפועל אופקים – גת (התוצאה 0:0, תוצאה שנתקבלה בוועדת המשמעת), זית שער הנגב – בארי 34־36, קרית גת – בארי 11־43, גפן שער הנגב – בניש מ. הנגב 49־66, עירוני קרית גת – גת 27־74.
- נגב: תמר ערד – דימונה 58־18, ערד – רביבים 25־56, עומר עומרים – אשכול 23־47, אשכול – עומר 24־53, עומר – בניש חצרים 40־57. ■

נעלי כדור סל מקצועיות
מידות 36-49
SPALDING
★ היבואן בישראל: טל־גל בע"מ, רח' הכדור 4, נתניה 053־336282

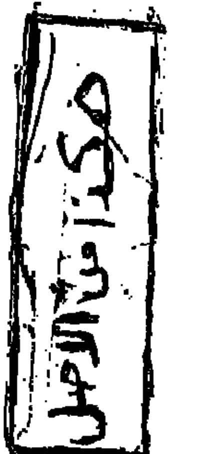

השבוע במשחקי גביע הטוטו

מינימום הפרס הראשון:

750 אלף ש"ח

מינימום לכל הפרסים:
1,500,000 ש"ח

ספורט טוטו
המועצה להסדר ההימורים בספורט

פוגל לוין ברוש

שישו שכטמן

תחזית למחזור טוטו 29

מסגרת המשחקים בגביע הטוטו צוברת אט־אט תאוצה. הפרסים הגבוהים המשולמים לקבוצות עבור ניצחונות, הרצון של שחקנים חדשים בהרכב להוכיח את עצמם והמשחק החופשי והפתוח שבו נוקטות מרבית הקבוצות, מביא למשחקים מעניינים ומרתקים, עם שפע שערים. חבל שמספר הצופים נמוך. גם בטוטו עצמו זכה השבוע משתתף ירושלמי ששלח 16 טור ב־800 ש"ח, סכום שלא היה מבייש גם מחזורים "לאומיים" רבים. אפילו הפרס החמישי עבור ניחוש 10 – 13 ש"ח – הוא בסדר. אנחנו צופים שיפלו הפתעות גם בשני המחזורים הקרובים של גביע הטוטו וכדאי לחפש אותן. ולתחזית.

1. מכבי חיפה – בית"ר ת"א: בית א' הוא, ללא ספק, הבית הקשה ביותר. שתי הקבוצות השיגו בשבת שעברה את ניצחונן הראשון במסגרת גביע הטוטו, ואין ספק שירצו להמשיך בכך. התחזית שלנו – אחת הקבוצות תצליח בכך. 1, 2.

2. שמשון – בית"ר ירושלים: לשמשונים יתרון ברור בטבלת הבית, וכתור מחזיקי הגביע הם מייחסים את מלוא החשיבות למפעל. ניצחון השבת והם יבטיחו לעצמם כרטיס לחצי גמר. אולי לא ינצחו אבל להפסיד לא יפסידו. 1, x.

3. הפועל פ"ת – חולון: למרות חסרונם של ניר לוין וניר אלון, פתח תקוה עדיפה ותזכה בניצחון. חולון תשלים במשחק זה את הכנותיה למבצע ההישארות בלאומית.

4. בני יהודה – מכבי פ"ת: לרשום 1 במשחק זה זאת לא חוכמה גדולה. מכבי פ"ת לא הפסידה שבועיים ברציפות, דבר נדיר מאוד מבחינתה בתקופה האחרונה. אנחנו מחפשים הפתעה במשחק זה ורושמים משולש.

5. הפועל ב"ש – הפועל ירושלים: האורחים, קבוצת הליגה הארצית (בינתיים) מובילים את טבלת בית ג' שבו מופיעות שלוש מ"אריות" הליגה הלאומית. המארחים הרשימו בשבת שעברה בנצחון 0–4 על מכבי נתניה. פחות ממשולש לא מספיק.

6. מכבי נתניה – מכבי ת"א: למכבי ת"א חסרים שני שחקניה הבכירים – שמעונוב בהגנה ודריקס בהתקפה. לנתניה חסר שלום תקוה. מאחר ומכבי ת"א עשתה לה מנהג קבוע לשגע את הטוטו, אנחנו ממליצים על x, 2.

7. הפועל ת"א – הפועל חיפה: ראשות בית ד' בגביע הטוטו תוכרע ביחס שערים. לחיפנים, כניגוד להפועל ירושלים, אין את הכלים להתמודד עם הקבוצות הלאומיות. נצחון לת"א וסימון 1.

8. הפועל כפ"ס – הפועל לוד: התחזית כמו במשחק הקודם. גם ללוד אין את הכלים להתמודד מול כפ"ס, מה עוד שאם לוד מצליחה להשיג משהו זה רק במגרשה.

9. מכבי עמידר – הכח ר"ג: אפשר לתת למשחק־זה כותרת כמו "הדרבי הרמת־גני הגדול" או "מפגש בין היריבות השכנות", אבל את משתתפי הטוטו מעניינת רק התשובה לשאלה – "איזה קבוצה גרועה יותר?" והתשובה – אי־אפשר לדעת, ולכן מסמנים משולש...

10. הפועל חדרה – מכבי יבנה: קיבלנו תלונות מאוהדי יבנה על אי דיוקים לפני שבוע ואנו מתקנים: יבנה זכתה בגביע הטוטו של הלאומית לפני שנתיים, בניצחון במשחק הגמר 2–1 על בית"ר ירושלים. למרות יתרונה המשמעותי בטבלת בית א' (ארצית) שום דבר אינו גמור שם עדיין, ופחות ממשולש לא מספיק.

11. הפועל עכו – הפועל בת־ים: בת־ים עלתה השנה מהליגה הארצית, ניצחה את טבריה לפני שבועיים 1–4 ופתאום יש לה הזדמנות לעלות לחצי־גמר גביע הטוטו. עכו לא תיתן לה לעשות חיים, כמו שהקשתה על מכבי יפו בשנה שעברה. משולש אחרון כמעט פס.

12. הפועל טבריה – מכבי יפו: השבוע נערכו הישיבות הראשונות (בקפיטריה...) של ועדת החקירה, שדנה בנושא "מה קרה לליברפול ונבריה)?" התשובה לשאלה תינתן במגרש בניצחון ביתי גבוה. 1 סולו.

13. מכבי שעריים – הפועל ר"ג: לשעריים ברור שרק ניצחון ישאיר אותה בתמונת המאבק על ראשות הבית. גם לרמת־גן ברור, למרות הפרש השערים הטוב שלהם, שתיקו עלול לא להספיק 1, 2.

14. הפועל יהוד – בית"ר נתניה: אחרי שרואים את הטופס ואחרי ששוברים את הראש מה לרשום בכל המשחקים, טוב שיש משחק אחד לפחות שאפשר לרשום בו ניחוש כלי בעיות.. 1 ושום דבר אחר לא. ■

ליגה לאומית

בית א'

1.	שמשון	4	3-5	9
2.	מכבי חיפה	4	5-5	5
3.	בית"ר ים	4	5-4	4
4.	בית"ר ת"א	4	3-2	4

בית ב'

1.	בני־יהודה	4	2-6	9
2.	הפועל פ"ת	4	3-4	7
3.	צפרירים	4	5-3	[illegible]
4.	מכבי פ"ת	4	6-3	[illegible]

בית ג'

1.	הפועל ים	4	2-6	7
2.	מכבי נתניה	4	6-7	7
3.	באר־שבע	4	1-4	[illegible]
4.	מכבי ת"א	4	12-4	[illegible]

בית ד'

1.	הפועל ת"א	4	1-8	8
2.	כפר־סבא	4	2-4	8
3.	הפועל חיפה	4	6-3	[illegible]
4.	הפועל לוד	4	8-2	2

ליגה ארצית

בית א'

1.	מכבי יבנה	4	1-9	[illegible]
2.	הפועל חדרה	4	6-8	[illegible]
3.	רמת־עמידר	4	7-4	[illegible]
4.	הכח ר"ג	4	7-0	[illegible]

בית ב'

1.	בת־ים	4	1-6	[illegible]
2.	מכבי יפו	4	4-4	[illegible]
3.	הפועל טבריה	4	9-8	[illegible]
4.	הפועל עכו	4	6-4	[illegible]

בית ג'

1.	הפועל ר"ג	4	3-11	[illegible]
2.	הפועל יהוד	4	3-5	[illegible]
3.	שעריים	4	5-3	[illegible]
4.	בית"ר נתניה	4	9-1	[illegible]

הצעות השבוע

שיטות מלאות

סולידי

משחק	1	x	2
1	X		
2	X		
3		X	
4	X		X
5		X	
6			X
7	X		
8	X	X	
9		X	
10		X	X
11		X	
12	X		X
13		X	
14	X		

שלשות 1 · כפולים 4 · טורים 16

הפתעות

משחק	1	x	2
1	X		X
2	X		X
3	X		
4			X
5	X	X	
6	X		
7			X
8	X	X	
9	X		
10		X	X
11		X	
12	X		X
13	X		
14	X		

שלשות 1 · כפולים 6 · טורים 64

הגיוני

משחק	1	x	2
1	X	X	
2		X	
3	X		X
4			X
5	X	X	
6	X		X
7	X		
8	X		
9	X	X	
10		X	X
11			X
12	X	X	
13	X		X
14	X		

שלשות 1 · כפולים 8 · טורים 256

לעשירים

משחק	1	x	2
1	X	X	X
2	X		
3	X		
4			X
5	X	X	
6	X	X	X
7	X	X	
8	X	X	
9		X	
10		X	
11	X		
12	X		
13	X	X	
14	X		

שלשות 3 · כפולים 4 · טורים 432

שיטה מצומצמת

משחק	1	x	2
1	X		X
2	X	X	
3	X		
4	X	X	X
5	X	X	X
6		X	X
7	X		
8	X		
9	X	X	X
10	X	X	X
11	X	X	X
12	X		
13	X		X
14	X		

שלשות 5
כפולים 4
טורים מלא 3888
טורים בשיטה המצומצמת 432

משחק	טור 1	טור 2	טור 3	טור 4	טור 5	טור 6	טור 7	טור 8	טור 9
1	1 2	1 2	1 2	1 2	1 2	1 2	1 2	1 2	1 2
2	1 x	1 x	1 x	1 x	1 x	1 x	1 x	1 x	1 x
3	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4	2	x	1	2	x	1	2	x	1
5	x	1	2	1	2	x	2	x	1
6	x 2	x 2	x 2	x 2	x 2	x 2	x 2	x 2	x 2
7	1	1	1	1	1	1	1	1	1
8	1	1	1	1	1	1	1	1	1
9	1	2	x	x	1	2	2	x	1
10	1 x 2	1 x 2	1 x 2	1 x 2	1 x 2	1 x 2	1 x 2	1 x 2	1 x 2
11	2	2	2	x	x	x	1	1	1
12	1	1	1	1	1	1	1	1	1
13	1 2	1 2	1 2	1 2	1 2	1 2	1 2	1 2	1 2
14	1	1	1	1	1	1	1	1	1

בשיתוף ועד עובדי בנק לאומי

קבוצת הכדורסל של בל"ל סניף מרכזי בת"א. עומדים, מימין: שי לשץ – יו"ר הקבוצה), שמעון אטיאס, יואל שטיינברג, דוד חכמה, שלמה זיו, מוטי בני (מנהל). כורעים: אורי אליסיס, שלום ימין (מאמן), אמיר פרג וסמי סקר. חסרים: יוסי דוד, גבי שריקי, חיים ניזרי, יוסי אהרון, שוקי נגרין ואלי רפס (עוזר לצוות המקצועי).

בסמינר לרכזי ספורט במקומות עבודה, דובר על הצורך להיערך לקראת שינויים צפויים במשק, כשיעבור לשבוע עבודה של חמישה ימים ■ המצב יחייב אז הרחבת פעילות הספורט לעובדים ■ גם דובר שם על ההיבטים הפסיכולוגיים והסוציולוגיים שבספורט במקומות עבודה ■ הרבה חומר למחשבה

עם הפנים לעתיד

רועי בן־נתן

סמינר לרכזי ספורט במקומות עבודה מטעם הפועל מחוז ת"א והמרכז, התקיים לפני כמה ימים במלון "גלי זהר" בים המלח, בהשתתפות 40 רכזי ספורט הגדולים בת"א.

בסמינר ניתנו הרצאות ברמה מקצועית גבוהה בתחומים שונים.

הקפטן לשעבר של נבחרת ישראל בכדורגל, נחום סטלמך, ניתח את מצב הכדורגל בישראל, מתקופתו ועד היום. הוא מצא כי ההידרדרות ברמה נובעת, בעיקר, עקב ליקוים בחנוך לספורט מצד כל המערכת, והדבר, לדבריו, מתבטא בתוצאות בשטח.

לשאלת אחד המשתתפים "מדוע הוא, כדמות פופולרית ואחרים שחושבים כמותו, אינם מעיזים לנסות ולשנות עניינים?" – השיב סטלמך, שאין בכוחו לשנות את השיטה הקיימת בארץ וגורמת, לדעתו, לתופעות שליליות במגרשים ומחוצה להם וכן להתרחקות הקהל ממגרשי הכדורגל.

השיחה שהתפתחה עם סטלמך, בעקבות הרצאתו, היתה מעניינת ביותר, כיוון שבדבריו הכנים, ניגן על הרגש הפטריוטי, חייב שינוי דראסטי כדי שהעתיד יהיה יותר חיובי – מה שעשה רושם עז על המשתתפים.

דב מאליס סיפר על פעילותו רבת השנים בתע"ש ועל המודעות הקיימת היום במסגרת זאת, בכל ענפי הספורט. מחליפו, רפי גורן, ממשיך בהצלחה בפעולה ברוכה זאת ונהנה מהבסיס האיתן שהשאיר לו דב.

יעקב ישי, יו"ר האגף לצעירים נוער וספורט בועד הפועל של ההסתדרות, הציג מנקודת מבטו את דאגתו לגורל הספורט בישראל, במיוחד נוכח ההסתבכויות הכספיות של אגודות. למרות שהוא עומד על כך שיש לפעול בדרך אחרת, איננו בטוח שיוכל לשנות את דפוסי המחשבה אצל ראשי ההתאחדויות הגדולות בכדורגל ובכדורסל, כדי ליישם רעיונות שיביאו לשינוי מהותי בספורט בישראל.

ישי הציג עצמו כמאמין גדול בספורט העממי ובמיוחד באמצעות מקומות העבודה. לנושא זה, אמר, הוא מוכן להקציב משאבים, בעיקר לקראת האפשרות של מעבר לשבוע עבודה של 5 ימים, שיש להערך לקראתו.

בתשובה לשאלות הנוכחים, אמר ישי, כי התחושה הכללית היא שאכן מתקרבת תקופה חדשה שהמודעות לספורט העממי תעלה במפעלים רבים, כשיותר עובדים יעסקו בספורט ולא כעסוק פסיבי בקריאה במדורי הספורט או בצפיה בטלוויזיה.

בסקירה על הפעילות הנוכחית של המחלקה לספורט במקומות עבודה במחוז ת"א, מפי מנהלה, נתן אקשטין, הוצגו כמה רעיונות מעניינים ליישום בעתיד לשם התייעלות ולהיערכות לקראת הרחבה משמעותית בפעילות. כיום יש במחוז 240 קבוצות ספורט.

כן השתתפו בסמינר הפסיכולוגים דני נוימן, רכז הקורס למינהל ספורט במכון וינגייט ושלמה ערד, יועץ פסיכולוגי לנושאי ספורט, שנסיונו רב בקבוצות לאומיות בכדורגל ובנבחרות ייצוגיות. הם דיברו על יחסי אנוש, שחיקה בעבודה והתמודדות במצבי לחץ. הרצאותיהם עשו רושם רב ולוו בדוגמאות ספציפיות ממשחקים, לפניהם ואחריהם.

הם ציינו כי לעניין הזה חשיבות רבה, כיוון שבמקומות העבודה יש רצון להשתייך לקבוצה גם כאמצעי לשם היתקדמות, לקבלת מעמד רם יותר כמייצג החברה וכן יש לספורט חשיבות כגורם בפתרון בעיות חברתיות שונות.

סיכם את הסמינר וניהל אותו בהצלחה, נינו ברניג והמזכירה מרי.

אפשר לומר, שהרצאות וריונים מסוג זה, בהשתתפות מרצים בכירים ופעילים מהשטח שמעורבים בנושא, הם בעלי חשיבות רבה ויש לקיימם מדי שנה, כאשר המטרה היא להעיר מבעוד מועד לשינויים הצפויים במשק הישראלי, שבו, כך צופים מומחים, תיגדל המודעות לספורט כערך אובייקטיבי הפועל לטובת הפרט והכלל.

בש-גל ספורט בע"מ
יבוא יצור ושיווק ציוד ספורט טל. 03-251121
טניס, טניס שולחן, איגרוף, ג'ודו, קראטה,
תלבושות ספורט, חדרי כושר וסקווש

מעריב לילדים
כ"ח באדר תשמ"ח · גליון 1356(11) · 17 במרץ 1988
עורכת: בת דורה

יוֹם שָׂמֵחַ

יוֹם שָׂמֵחַ לְלִיאוֹר
יוֹם שֶׁכֻּלּוֹ טוֹב,
עִם בֹּקֶר פֶּרַח בַּגִּנָּה
חִיֵּךְ אֵלָיו בְּלִי סוֹף.
וּמִשָּׁמַיִם שֶׁמֶשׁ פָּז
קָרְצָה לוֹ בְּקַרְנָהּ
וְהֶחָתוּל בִּקְצֵה הָרְחוֹב
בְּמִיאוּ עָלָיו עָנָה.
גַּם הַשְּׁכוּנָה שֶׁמִּיָּמִין
בֵּרְכָה אוֹתוֹ בְּחֹם
וְהַכְּלַבְלַב נִפְנֵף שָׁלוֹם
בְּזַנְבְנָב שָׁחֹם
בַּגַּן, הַיְלָדִים מְאֹד שָׂמְחוּ,
כִּי יוֹם הֻלֶּדֶת יֵשׁוֹ
הֲנִחַשְׁתֶּם מָה קָרָה?
לִיאוֹר הוּא בֶּן חָמֵשׁ!

לֵאָה אִילָנִי

צילום: ראובן קסטרו

שלום שלום

הַפַּעַם נְשׂוֹחֵחַ עַל בְּחִינוֹת. יוֹתֵר נָכוֹן, עַל יְלָדִים הַמַּעְתִּיקִים בִּבְחִינוֹת.

וּמַדּוּעַ? כִּי בָּעִתּוֹנִים הִתְפַּרְסְמוּ בַּזְּמַן הָאַחֲרוֹן כְּתָבוֹת עַל נְעָרִים שֶׁהֶעְתִּיקוּ בִּבְחִינוֹת־הַבַּגְרוּת. מַכַּת הַעְתָּקוֹת בִּבְחִינוֹת הַבַּגְרוּת הִגִּיעָה לְמֵמַדִּים כֹּה גְּדוֹלִים, עַד שֶׁבָּאוּנִיבֶרְסִיטוֹת לֹא תָּמִיד מוּכָנִים לְהַכִּיר בִּתְעוּדוֹת הַבַּגְרוּת כִּתְעוּדָה מַסְפִּיקָה לְהִתְקַבֵּל לָאוּנִיבֶרְסִיטָה.

וְאֵיךְ מִתְקַשֵּׁר הַדָּבָר אִתָּנוּ, עִם יַלְדֵי בֵּית הַסֵּפֶר הַיְסוֹדִי? בֵּינֵינוּ לְבֵין עַצְמֵנוּ, רַק בְּסוֹד: גַּם יְלָדִים עַד כִּתָּה ו' מַעְתִּיקִים לִפְעָמִים בִּבְחִינוֹת. יֵשׁ אֵיזֶה "מִשְׂחָק" בֵּין הַתַּלְמִידִים וּבֵין הַמּוֹרִים: הַמּוֹרִים מַגִּישִׁים אֶת הַבְּחִינָה, וְהַיְלָדִים מְנַסִּים בְּכָל מִינֵי פְּטֶנְטִים "לְהַעְתִּיק בְּלִי לְהִתָּפֵס". הַמּוֹרִים מַטִּילִים עֳנָשִׁים חֲמוּרִים עַל יְלָדִים שֶׁנִּתְפְּסוּ בְּהַעְתָּקָה בִּבְחִינָה. אֲבָל הָעֳנָשִׁים לֹא מַצְלִיחִים לְהַפְסִיק אֶת הַמַּכָּה הַזֹּאת.

אָז מָה עוֹשִׂים? הַאִם הָעֵסֶק אָבוּד? גַּם לָזֶה יֵשׁ פִּתְרוֹן:

פַּעַם, לִפְנֵי 40־50 שָׁנָה, הָיָה בְּבֵית־הַסֵּפֶר בְּדוֹרִי (בַּגָּלִיל הַתַּחְתּוֹן) הֶסְכֵּם בֵּין הַתַּלְמִידִים לְבֵין הַהַנְהָלָה וְהַמּוֹרִים: הַתַּלְמִידִים לֹא מַעְתִּיקִים בִּבְחִינוֹת – וְהַמּוֹרִים לֹא מְפַקְּחִים וְלֹא שׁוֹמְרִים עַל הַתַּלְמִידִים בְּעֵת הַבְּחִינוֹת. וְאָמְנָם הַמּוֹרֶה הָיָה מְחַלֵּק אֶת דַּפֵּי הַבְּחִינָה וְ...יוֹצֵא מִן הַכִּתָּה. הַתַּלְמִידִים הֵכִינוּ אֶת הַבְּחִינָה לְלֹא הַשְׁגָּחַת הַמּוֹרִים! אֲבָל תַּלְמִיד שֶׁהָיָה נִתְפָּס בְּהַעְתָּקָה הָיָה מְקַבֵּל עֹנֶשׁ מִידֵי הַתַּלְמִידִים עַצְמָם, עַד לְגֵרוּשׁ מִבֵּית־הַסֵּפֶר.

אֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁגַּם בְּבֵית־סֵפֶר יְסוֹדִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְהֶסְדֵּר עִם הַמּוֹרִים. אָמְנָם הַמּוֹרֶה לֹא יֵצֵא מֵהַשִּׁעוּר, אַךְ הָאַחֲרָיוּת תִּהְיֶה בִּידֵי וַעֲדַת הַכִּתָּה: הַיְלָדִים יִהְיוּ אַחְרָאִים עַל הַהִתְנַהֲגוּת שֶׁלָּהֶם! כְּדַאי לְנַסּוֹת!

עָמוֹס בר

מה הולך

אוירון חילץ לוייתן

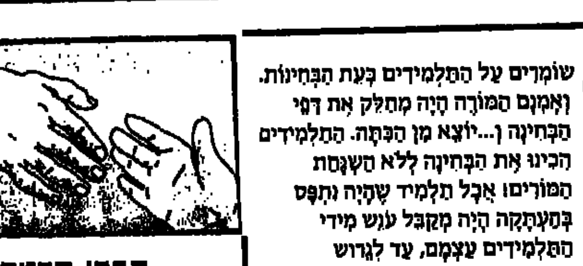
כאשר אנו שומעים על נושאת מטוסים ונושאת טילים, אנו מיד חושבים על מלחמה. אבל לפעמים אניות המלחמה מעורבות גם בפעילות שאיננה מלחמתית כלל. הנה סיפור על שתי אניות מלחמה אמריקניות שהצילו לוויתן.

נושאת הטילים "טראקסטון" היא חלק מן הצי האמריקני המגן על שיירות הנפט של כווית בדרכן למפרץ הפרסי וממנו. באיזור נמצאת גם נושאת מטוסים בשם "אנטרפרייז".

לפני כשלשה שבועות, גילה מסוק, שהמריא מה"אנטרפרייז", לוויתן ענק שנלכד בתוך מאות מטרים של רשת דיג מניילון. היה זה לויתן נקבה במשקל 30 טון ובאורך של 13 מטר. טייס המסוק דיווח על כך לסיירת "טראקסטון", שהיתה במרחק 50 ק"מ משם.

כאשר הסיירת התקרבה אל הלוויתן, הרימו הימאים את הרשת בעזרת מלקחיים וקירבו את הלווייתן אל דופן האניה. לאחר מכן ירדו ימאים עם מספריים וגרזנים, קיצצו את חוטי הניילון של הרשת ושיחררו את הלווייתן הלכוד. מבצע החילוץ נמשך ארבע שעות ובסיומו שחה הלוויתן לחופשי כשחוטי ניילון ארוכים עדיין נגררים משיניו.

רחל שי

דברי חכמה

כְּשֶׁמַּשְׁקִיעִים – אוֹהֲבִים

פַּעַם הֵכִינָה כָּל מִשְׁפָּחָה לְעַצְמָהּ אֶת כָּל הַדָּרוּשׁ לָהּ. בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה בָּנוּ אֶת הַבַּיִת, בַּשָּׂדֶה הַסָּמוּךְ גִּדְּלוּ אֶת הַמָּזוֹן הַדָּרוּשׁ לָהֶם. הָאֵם תָּפְרָה אֶת הַבְּגָדִים, אָרְגָה שְׁטִיחִים. הַיּוֹם כִּמְעַט כָּל הַדְּבָרִים נַעֲשִׂים בִּשְׁבִילֵנוּ עַל יְדֵי אֲחֵרִים. הַאִם זֶה מַצָּב טוֹב?

כְּשֶׁנִּבְנָה הַמִּשְׁכָּן הָיוּ שְׁנֵי אוּמָנִים שֶׁבִּצְּעוּ אֶת כָּל הַמְּלָאכוֹת הָעֲדִינוֹת – בְּצַלְאֵל וְאָהֳלִיאָב. מֹשֶׁה לֹא עָשָׂה דָּבָר, כַּנִּרְאֶה מִפְּנֵי שֶׁהוּא לֹא יָדַע לַעֲשׂוֹת דְּבָרִים כָּאֵלֶּה. אַךְ לְאַחַר שֶׁהוּכְנוּ כָּל הַחֲלָקִים הֵקִים מֹשֶׁה בְּעַצְמוֹ וְחִבֵּר: "וַיָּקֶם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן וַיִּתֵּן אֶת אֲדָנָיו וַיָּשֶׂם אֶת קְרָשָׁיו וַיִּתֵּן אֶת בְּרִיחָיו. וַיָּקֶם אֶת עַמּוּדָיו".

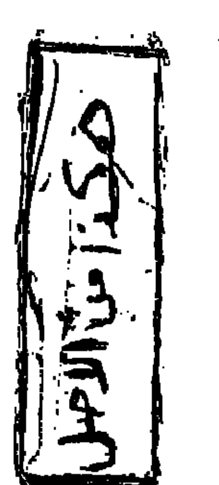
לֹא הָיְתָה בְּעָיָה לִמְצֹא פּוֹעֲלִים שֶׁיַּעֲשׂוּ זֹאת. מָה פִּתְאֹם שֶׁמֹּשֶׁה הַזָּקֵן הַמְכֻבָּד יַעֲבֹד כָּל כָּךְ קָשֶׁה?

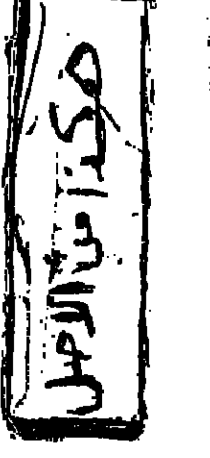
כְּשֶׁמִּישֶׁהוּ אַחֵר עוֹשֶׂה בִּשְׁבִילֵנוּ מַשֶּׁהוּ, אֲנַחְנוּ פָּחוֹת קְשׁוּרִים אֵלָיו, פָּחוֹת אוֹהֲבִים אוֹתוֹ. חָשׁוּב שֶׁמֹּשֶׁה, הַמַּנְהִיג שֶׁל הָעָם, יִהְיֶה קָשׁוּר לַמִּשְׁכָּן, וְלָכֵן הוּא צָרִיךְ לִבְנוֹת אוֹתוֹ בְּעַצְמוֹ. וְאִם הוּא לֹא יוֹדֵעַ – אָז שֶׁיַּעֲשֶׂה מָה שֶׁהוּא יָכוֹל, הֲקָמָה וְהַרְכָּבָה.

מִי שֶׁרוֹצֶה לֶאֱהֹב אֶת הַבַּיִת שֶׁלּוֹ, הָרְחוֹב, הָעִיר אוֹ הָאָרֶץ, חָשׁוּב שֶׁיִּמְצָא מַשֶּׁהוּ שֶׁהוּא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת בְּעַצְמוֹ, בַּיָּדַיִם שֶׁלּוֹ, כְּדֵי לִבְנוֹתָם אוֹ לְיַפּוֹתָם.

גַּם אִם זֶה יִהְיֶה מַשֶּׁהוּ קָטָן – תְּמוּנָה עַל הַקִּיר, צְבִיעַת קִיר מִתְקַלֵּף, אוֹ שְׁתִילַת עֲרוּגַת פְּרָחִים – זֶה יַהֲפֹךְ לְשֶׁלּוֹ, שַׁיָּךְ וְנֶאֱהָב.

מֹשֶׁה מָאוֹר

כותבים

שיר לאמא

אִמָּא אִמָּא תֵּלְכִי קְצָת קָדִימָה
הַיּוֹם אַתְּ כָּל כָּךְ נִרְגֶּשֶׁת
הָעָנָן קָשַׁט בְּקֶשֶׁת.
הַשֶּׁמֶשׁ כְּבָר זוֹרַחַת
אֶפְשָׁר לִשְׁכַּב לִישׁוֹן בְּנַחַת.

בָּא הָעֶרֶב יָרַד הַלַּיְלָה,
אַתְּ שַׂמְתְּ את הַכְּבִיסָה בְּפִילָה.
אֲנִי הוֹלֵךְ לִישׁוֹן,
שְׁמוֹנֶה כָּתוּב עַל הַשָּׁעוֹן.
אַבָּא הָלַךְ לִלְמֹד אַנְגְּלִית,
וְאַתְּ לֹא מְבֻסּוּטִית.
כִּי לִהְיוֹת לְבַד,
זֶה לֹא כָּל כָּךְ נֶחְמָד

שַׁחַר יָקָלֶם בן 7, כתה ב',
בי"ס הרוא"ה, ר"ג.

לאמא

יֶשְׁנָם יָמִים יְמֵי עֶצֶב!
יֶשְׁנָם יָמִים יְמֵי חוֹלוֹ
יֶשְׁנָם יָמִים יְמֵי הוּלֶּדֶת
אֵלֶּה יָמִים שְׂמֵחִים וְטוֹבִים!
וּכְדֵי לְהַגִּיעַ אֲלֵיהֶם זֶה לוֹקֵחַ
הַרְבֵּה עֲבוֹדָה וּבִגְלַל זֶה
הַיּוֹמהוּלֶּדֶת רַק פַּעַם בְּשָׁנָה.
פַּעַם בְּשָׁנָה
פַּעַם בְּשָׁנָה
פַּעַם בְּשָׁנָה!!

גִּלְעָד יְהוּדָאִי בן 10
הֶרְצְלִיָּה פִּתּוּחַ

הטיפות

הִנֵּה טִפָּה טִפָּה מַמָּשׁ נוֹצֶצֶת
הַטִּפָּה הַזֹּאת זוֹהֶרֶת בְּכָל צִבְעֵי
הַקֶּשֶׁת. הִסְתַּכְּלוּ נָא עַל הַגֶּשֶׁם מַמָּשׁ
זָהָב טָהוֹר, הַגֶּשֶׁם הַזֶּה, מָלֵא שִׂמְחָה
וָאוֹר.
אָחוּ אֵיזֶה חֹרֶף מַמָּשׁ נָעִים
הַלְוַאי וְהָיָה חֹרֶף כָּל הַיָּמִים.

לירון שָׂרִיקִי בת 8
רחובות

קוראים

קרסליה – עלילותיה של "ילדת פלא"

הוצאת "ענבל"
175 עמודים
כתבה – ציפי שחרור

דְּמוּת חֲדָשָׁה בְּעוֹלַם הַיְּלָדִים: קַרְסַלְיָה – יַלְדַּת הַפֶּלֶא, אֲשֶׁר בִּיכָלְתָּהּ לִגְבֹּהַּ בְּהֶתְאֵם לִרְצוֹנָהּ וּלְצֹרֶךְ הַשָּׁעָה. קַרְסַלְיָה הִיא יַלְדָּה רְגִילָה בִּתְכוּנוֹתֶיהָ, אֲשֶׁר בְּנִגּוּד לִילָדִים אֲחֵרִים נוֹלְדָה עִם קַרְסֻלַּיִם אֲרֻכִּים מִן הָרָגִיל, שֶׁבִּקְצוֹתֵיהֶן טָמוּן כֹּחַ סָמוּי הַמְּאַפְשֵׁר לָהּ לְהַגְבִּיהַּ וּלְרַחֵף. קַרְסַלְיָה מוֹרִידָה גֶּשֶׁם בְּיוֹם קַיִץ, מְסַיַּעַת לִמְכַבֵּי הָאֵשׁ בַּעֲבוֹדַת כִּבּוּי שְׂרֵפוֹת בְּבִנְיָנִים רַבֵּי קוֹמוֹת, מַצִּילָה נְמֵרִים בְּגַן הַחַיּוֹת מִכְּלוּב בּוֹעֵר, עוֹזֶרֶת לְחֵיל הָאֲוִיר לְהַצִּיל מַכְשִׁיר צְבָאִי סוֹדִי מִתּוֹךְ כַּדּוּר פּוֹרֵחַ וְעוֹד וָעוֹד.

בַּסִּפּוּר מֻדְגָּשִׁים הַצְּדָדִים הָאֱנוֹשִׁיִּים שֶׁל קַרְסַלְיָה אֲשֶׁר לַמְרוֹת כִּשְׁרוֹנָהּ הַבִּלְתִּי רָגִיל הִיא אֵינֶנָּה מְחֻסֶּנֶת מִפְּנֵי תְּחוּשַׁת הַבְּדִידוּת וְהָרָצוֹן לִהְיוֹת מְקֻבֶּלֶת בֵּין חֲבֵרֶיהָ הַלּוֹעֲגִים לָהּ בְּשֶׁל הֱיוֹתָהּ שׁוֹנָה. צִפִּי שַׁחְרוּר הִקְדִּישָׁה אֶת הַסֵּפֶר לִשְׁנֵי בָּנֶיהָ – אַמְנוֹן וְדֶקֶל. אַמְנוֹן בֶּן הָעֶשֶׂר, הַלּוֹמֵד מְכָנִיקָה וְטֶכְנוֹלוֹגְיָה בָּאוּנִיבֶרְסִיטָה, עָזַר לָהּ לְתַכְנֵן לִפְרָטֵי פְּרָטִים אֶת הַמַּכְשִׁירִים הַסּוֹדִיִּים הַמּוֹפִיעִים בַּסִּפּוּר וְכֵן תִּכְנֵן אֶת כַּפּוֹת הָרַגְלַיִם שֶׁל קַרְסַלְיָה. שְׁלִי סְבִילְיָה מְעַצֶּבֶת בֻּבּוֹת, הָלְכָה שְׁבִי אַחֲרֵי הַדְּמוּת הַסִּפְרוּתִית וְיָצְרָה בֻּבָּה דְּמוּיַת קַרְסַלְיָה. צִפִּי שַׁחְרוּר סְבוּרָה כִּי כָּל סוֹפֵר יְלָדִים שׁוֹאֵב הַשְׁרָאָה לִכְתִיבָתוֹ מִתּוֹךְ עוֹלַם יַלְדוּתוֹ. לַמְרוֹת שֶׁעִקַּר עִסּוּקָהּ שֶׁל צִפִּי שַׁחְרוּר הִנּוֹ בִּכְתִיבָה לִמְבֻגָּרִים, הִיא מְצַיֶּנֶת כִּי זוֹ זְכוּת לִיצוֹר לְמַעַן יְלָדִים בָּאָרֶץ וּבָעוֹלָם דְּמוּת סִפְרוּתִית חֲדָשָׁה וּבְכָךְ לְהִשָּׁאֵר וְלִחְווֹת אֶת עוֹלַם הַיַּלְדוּת בְּאֶמְצָעוּת הַיְּצִירָה לִילָדִים.

כָּתְבָה וְצִלְּמָה: בִּלְהָה וַיְנְשְׁטוֹק.

אֲבִיגְדוֹר

מֵאֵת: דָּנִי שֶׂגֶב
צִיּוּרִים: טָלִי קְרִיבוֹלֶט
הוֹצִיאָה: סִפְרִיַּת "מַעֲרִיב"

כָּל מִי שֶׁאוֹהֵב לִצְחוֹק כְּדַאי לוֹ לִקְנוֹת אֶת הַסֵּפֶר אֲבִיגְדוֹר לְיָדָיו, לִקְרֹא אֶת הַסִּפּוּר הַמָּהִיר, לֵהָנוֹת מֵהַצִּיּוּרִים הַמְשַׁעַשְׁעִים וּ...לְהִתְגַּלְגֵּל מִצְּחוֹק.

חִידָה – מִי זֶה אֲבִיגְדוֹר?
הוּא לֹא יֶלֶד, גַּם לֹא כֶּלֶב, גַּם לֹא חָתוּל. אֲבִיגְדוֹר גַּם לֹא אוֹפַנַּיִם. אֲבִיגְדוֹר לֹא שׁוּם חֵפֶץ אוֹ חַיָּה אוֹ פֶּרַח שֶׁאַתֶּם מַכִּירִים.

לֹא נִחַשְׁתֶּם, נָכוֹן? אָז נְגַלֶּה לָכֶם: אֲבִיגְדוֹר הוּא דִּינוֹזָאוּר בֶּן מִילְיוֹן שָׁנִים. וּמָה זֶה דִּינוֹזָאוּר? זֹאת חַיָּה כְּמוֹ חָתוּל אוֹ כֶּלֶב, אֲבָל גְּדוֹלָה פִּי אַלְפַּיִם זֶה מַשֶּׁהוּ כְּמוֹ בִּנְיָן בֶּן שֵׁשׁ קוֹמוֹת, אוֹ מָטוֹס עִם... מֵאָה מְקוֹמוֹת!

הַסִּפּוּר מַתְחִיל כַּאֲשֶׁר יֶלֶד בֶּן חָמֵשׁ קִבֵּל מַתָּנָה לְיוֹם הוּלַדְתּוֹ – אֶת אֲבִיגְדוֹר הַדִּינוֹזָאוּר. וְכַאֲשֶׁר יֵשׁ לְיֶלֶד בֶּן חָמֵשׁ דִּינוֹזָאוּר אֲמִתִּי – רַק דְּבָרִים מַצְחִיקִים קוֹרִים לוֹ.

אִם אַתֶּם אוֹהֲבִים לִצְחֹק כְּדַאי מְאֹד לִצְחֹק בְּיַחַד עִם אֲבִיגְדוֹר, הַדִּינוֹזָאוּר הַשּׁוֹבָב.

בַּת־דּוֹרָה

אֵיךְ הִתְחַלְתִּי לִלְמֹד עִבְרִית

בִּקְצוֹת הַלַּיְלָה הִתְעוֹרַרְתִּי מֵחֲלוֹם בְּלָהוֹת, שׁוּב רָאִיתִי אֶת עַצְמִי עוֹזֵב אֶת חֲבֵרַי מֵהַשְּׁכוּנָה, עִמָּם חָלַקְתִּי אֶת סוֹד "הָאוֹצָר" שֶׁבַּחֲצַר הַבַּיִת וְ"הוֹפ" וְנוֹסֵעַ עִם מִשְׁפַּחְתִּי לְאוֹתָהּ אֶרֶץ, שֶׁסַּבָּא מַרְבֶּה לְהַזְכִּיר – יִשְׂרָאֵל.

שִׁלְשׁוֹם חָזַר סַבָּא מֵהָעֲבוֹדָה כֻּלּוֹ זוֹרֵחַ: "מָאשָׁה", נָהַם בְּקוֹלוֹ הָעָמֹק, "אוֹמְרִים שֶׁהַשָּׁנָה הֵם הִגְדִּילוּ אֶת אַשְׁרוֹת הַיְּצִיאָה, הִנֵּה הַשָּׁכֵן מִילְמָן קִבֵּל הֶתֵּר עָלִיָּה לְאַחַר שֶׁחִכָּה עֶשְׂרִים שָׁנָהוּ"

כָּל פַּעַם שֶׁסַּבָּא הָיָה נִמְלָא שִׂמְחָה עַל שֶׁמִּתְקָרֵב וּמַגִּיעַ הַמִּפְנֶה הַמְיֻחָל מִצַּד הַשִּׁלְטוֹנוֹת, אֲנִי הָיִיתִי מְאַבֵּד אֶת הַעֶשְׁתוֹנוֹת...

כֵּיצַד אוּכַל לַעֲזֹב אֶת הַכֹּל? אֶת טַנְיָה בַּעֲלַת הָעֵינַיִם הַכְּחֻלּוֹת? אֶת מִישָׁה הַגָּדוֹל שֶׁהִבְטִיחַ כִּי כַּחֹרֶף יִתֵּן לִי לְהַחֲלִיק בְּמִזְחֶלֶת הַשֶּׁלֶג הַשְּׁחוֹרָה? וּמָה עִם "הָאוֹצָר" שֶׁטָּמַנְתִּי בֶּחָצֵר? אֶת "הָאוֹצָר" וְהַגּוּ לְהָכִין מִשִּׁבְרֵי זְכוּכִית צִבְעוֹנִית, אוֹתָם עָטַפְנוּ בִּנְיָרוֹת עֲטִיפָה שֶׁל סֻכָּרִיּוֹת וְאֶת "הָאוֹצָר" טָמַנּוּ בַּבּוֹר.

זֶה הָיָה סוֹד כָּמוּס אוֹתוֹ הָיִיתִי מְגַלֶּה רַק לְטַנְיָה "עֵינַיִם יָפוֹת".

בְּאוֹתָם יְמֵי הַתִּקְוָה שֶׁל סַבָּא הָיִיתִי נִמְלָא חֲשָׁשׁ וְסַקְרָנוּת גַּם יַחַד, מָה יֵשׁ בָּאָרֶץ הַזֹּאת שֶׁכָּל בְּנֵי הַבַּיִת מַזְכִּירִים בְּיִרְאַת כָּבוֹד? בָּעֲרָבִים הָיוּ מַגִּיעִים לְבֵיתֵנוּ אֲנָשִׁים, סַבָּא הָיָה אוֹמֵר שֶׁהֵם מֵהַיְּהוּדִים הַטּוֹבִים, הַצִּיּוֹנִים. שָׁעוֹת הָיוּ יוֹשְׁבִים וְשָׁרִים שִׁירִים בַּשָּׂפָה הַמְּשֻׁנָּה הַזֹּאת "עִבְרִית". סַבָּא יָדַע לְדַבֵּר עִבְרִית וַאֲפִלּוּ לְלַמֵּד אֶת אֵלֶּה שֶׁהִתְכּוֹנְנוּ לַעֲלוֹת לְיִשְׂרָאֵל:

וָו, גַּג, בַּיִת, גַּלְגַּל... עַל סִפְרֵי הַלִּמּוּד שָׁמַר בְּחֶרְדַּת קֹדֶשׁ. הֵם הָיוּ סְפָרִים יְשָׁנִים, מְצֻהָבִים, אֲכוּלֵי עָשׁ וְעַל סַף הִתְפּוֹרְרוּת, אַךְ שׁוּב וָשׁוּב הוּא לִמֵּד בָּהֶם אֲנָשִׁים מְלֵאֵי רָצוֹן לִלְמֹד. הַלְוַאי עָלַי...

אוֹתִי הִשְׁבִּיעוּ בְּכָל הַשְּׁבוּעוֹת לֹא לְגַלּוֹת דָּבָר. סַבְתָּא אַף נִסְּתָה לְהַפְחִיד אוֹתִי:

"אִם תְּגַלֶּה לְמִישֶׁהוּ מִיַּלְדֵי הַשְּׁכוּנָה – תֵּהָפֵךְ בֶּן רֶגַע לְאִלֵּם...". בְּאוֹתָם יָמִים, שֶׁלְּהֵי שְׁנוֹת הַ־70, הָיָה צָפוּי עֹנֶשׁ מַאֲסָר כָּבֵד לִמְלַמְּדֵי עִבְרִית.

לְאַט לְאַט לָמַדְתִּי לֶאֱהֹב אֶת אוֹתָם הָעֲרָבִים בָּהֶם סַבָּא נָהַג לְדַבֵּר וּלְסַפֵּר עַל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל: "אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ". הָיָה שָׁר וַאֲנִי רָאִיתִי בְּדִמְיוֹנִי מִלְּקַק דְּבַשׁ מֵהַמַּדְרֵכוֹת, וְשׁוֹתֶה חָלָב מֵהַבְּרָזִים.

מִדֵּי עֶרֶב, בְּשָׁעָה שְׁמוֹנֶה, אָסוּר הָיָה "לְצַיֵּץ" בַּבַּיִת. מֵהָרַדְיוֹ הַגָּדוֹל וְהַיָּשָׁן הָיוּ בּוֹקְעִים צִפְצוּפִים עוֹלִים וְיוֹרְדִים וּלְפֶתַע הָיִינוּ שׁוֹמְעִים: "קוֹל צִיּוֹן לַגּוֹלָה". וְסַבָּא וְסַבְתָּא הָיוּ שׁוֹתִים כָּל מִלָּה וּמִלָּה בְּחֶרְדַּת קֹדֶשׁ.

אֲנָשִׁים מוּזָרִים הָיוּ פּוֹקְדִים אֶת בֵּיתֵנוּ, בִּרְחוֹב בּוּרְקִי 8 בְּוִילְנָה. מִכֻּלָּם אָהַבְתִּי אֶת גְּרִישָׁה. הוּא הָיָה מְשַׁעֲשֵׁעַ וְנֶחְמָד, וְהָיָה לוֹ גַּם עֵט שֶׁהֶחְלִיף שֵׁשׁ צְבָעִים. אֶל גְּרִישָׁה נָהַגְתִּי לְהִצְטָרֵף לְטִיּוּלִים שׁוֹנִים וּמְשֻׁנִּים. אַף פַּעַם לֹא שָׁאַלְתִּי, אַךְ תָּמִיד הִרְגַּשְׁתִּי שֶׁמַּשֶּׁהוּ קוֹרֶה. מְאֻחָר יוֹתֵר הִתְבָּרֵר לִי שֶׁהָיִיתִי "גָּלְדֶר", שָׁלִיחַ מֻסְוֶה לְהַעֲבָרַת שְׁדָרִים בֵּין פְּעִילֵי הָעֲלִיָּה הַצִּיּוֹנִים בָּעִיר.

יוֹם אֶחָד נֶעְלַם גְּרִישָׁה. רַק לְאַחַר שֶׁזּוֹדַדְתִּי לְסַבְתָּא לְלֹא הֶרֶף הִיא פָּלְטָה: "הַק.ג.ב. תָּפַס אוֹתוֹ..." (ק.ג.ב. הוּא הַשֵּׁרוּת הַחֲשָׁאִי בִּבְרִית־הַמּוֹעָצוֹת).

מֵרֶגַע זֶה וְנִמְלֵאתִי פַּחַד מֵאוֹתוֹ אִישׁ הַקָּרוּי "ק.ג.ב.". סַבְתָּא אַף הִזְהִירָה אוֹתִי לְבַל אֶשּׂוֹחֵחַ עִם זָרִים, בִּמְיֻחָד עִם אֵלֶּה שֶׁיִּשְׁאֲלוּ עַל גְּרִישָׁה וְעַל הַנַּעֲשֶׂה בְּבֵיתֵנוּ, וּבִתְמוּרָה יַבְטִיחוּ לִי סֻכָּרִיּוֹת עַל מַקֵּל. פָּחַדְתִּי. אַךְ בְּכָל יוֹם חִכִּיתִי לַק.ג.ב. וְהוּא לֹא בָּא...

כַּעֲבוֹר שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים נִקְרָא דּוֹדִי אַלְכְּס לָבוֹא לְבֵית הַמִּשְׁפָּט בְּמוֹסְקְבָה וּלְהָעִיד נֶגֶד גְּרִישָׁה שֶׁנִּשְׁפָּט בְּאַשְׁמָה שֶׁל: "תַּעֲמוּלָה אַנְטִי־סוֹבְיֶטִית וּבְגִידָה"... פַּחְדּוֹ שֶׁל הַדּוֹד אַלְכְּס הָיָה רַב. גַּם הוּא הָיָה מְעֹרָב בִּפְעִילוּתוֹ שֶׁל הַתָּא הַצִּיּוֹנִי שֶׁבִּצַּע בְּוִילְנָה פְּעֻלּוֹת רַבּוֹת לְמַתַּן הֶתֵּרֵי עֲלִיָּה לְיִשְׂרָאֵל. פְּעֻלּוֹת שֶׁעַל חֵלֶק מֵהֶן נֶאֱשַׁם עַתָּה גְּרִישָׁה. מֵאָז שֶׁהִתְחַתֵּן אַלְכְּס עִם דּוֹדָתִי, הוּא גָּר עִמָּנוּ בְּאוֹתָהּ דִּירָה. דּוֹדָה לָנָה, אִשְׁתּוֹ, הָיְתָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי לְהֵרָיוֹנָהּ, וּבַבַּיִת הַשְּׂתָּרֵר מֶתַח רַב – מָה יִהְיֶה אִם גְּרִישָׁה לֹא יַעֲמֹד בְּעִנּוּיֵי הַחֲקִירוֹת שֶׁל הַק.ג.ב. וִיגַלֶּה אֶת מְעֹרָבוּתוֹ שֶׁל אַלְכְּס בִּפְעִילוּת הַצִּיּוֹנִית?

לְאַחַר שָׁבוּעַיִם שֶׁל מֶתַח וְצִפִּיָּה שָׁב אַלְכְּס מִמּוֹסְקְבָה, חִוֵּר וְתָשׁוּשׁ. בַּבַּיִת הֵרִימוּ כּוֹסִית וָודְקָה וְעָרְכוּ מְסִבָּה לִכְבוֹדוֹ. אַךְ הַשִּׂמְחָה לֹא הָיְתָה שְׁלֵמָה – גְּרִישָׁה נִשְׁפַּט לְשֵׁשׁ שְׁנוֹת מַאֲסָר וְלַעֲבוֹדַת פֶּרֶךְ בְּסִבִּיר. עוֹד מִסְפַּר בַּחוּרִים, שֶׁבִּקְּרוּ בְּבֵיתֵנוּ, נִשְׁפְּטוּ לִתְקוּפוֹת מַאֲסָר קְצָרוֹת יוֹתֵר. לְדוֹד אַלְכְּס שִׂחֵק הַמַּזָּל, הוּא שֻׁחְרַר.

גַּם אֲנִי הִשְׁתַּתַּפְתִּי בַּמְּסִבָּה. וָודְקָה לֹא שָׁתִיתִי, אַךְ הִרְגַּשְׁתִּי אֵיךְ הִתְבַּגַּרְתִּי בְּבַת־אַחַת וְלִפְנֵי תֹּם הַמְּסִבָּה בִּקַּשְׁתִּי מִסַּבָּא:

"אֲנִי רוֹצֶה לִלְמֹד עִבְרִית, מָחָר!"

דָּנִיאֵל סְטוֹקְלִין

שירי שטות

מתוך הספר "אמא אווזה" בהוצאת מודן

לָמְדִי לִשְׁרֹק, בִּתִּי,
וְתִקַּבְּלִי גְּלִידָה.
לִשְׁרֹק אֵינִי יוֹדַעַת,
אִמִּי הַחֲמוּדָה.
לָמְדִי לִשְׁרֹק, בִּתִּי,
וְתִקַּבְּלִי פָּרָה.
לִשְׁרֹק אֵינִי יוֹדַעַת,
אִמִּי הַיְקָרָה.
לָמְדִי לִשְׁרֹק, בִּתִּי,
וְתִקַּבְּלִי חָבֵר.
לִשְׁרֹק אֵינִי יוֹדַעַת,
אֲבָל אֶלְמַד מַהֵר.

חיק סגור

תקציר הפרק הקודם: הוריו של רונן בודקים את הפצע ומתפתח ביניהם ויכוח. רונן נזכר בהבטחותיהם שלא קויימו וחושב על התוכנית הסודית.

פרק 20: "סבתא בידיים טובות"

הרופא שהוזעק אל סבתו של אביגדור הבהיל אותה באמבולנס לבית־ החולים. הוריו של אביגדור נסעו יחד אתה ושארו שם כל הלילה. כשחזרה אמו בבוקר, אמרה שסבתא יצאה מכלל סכנה, אבל מצבה עדיין קשה.

כל הלילה לא עצם אביגדור עין, אלא תור ומלמל תפילה לאלוהים שיציל את סבתא. עכשיו באה עליו התרדמה בבת־אחת. וכשנכנסה אמו למרפסתה סגורה לראות מה אתו, היא מצאה אותו שקוע בשינה עמוקה. בשנתו אפשר היה לה להתבונן בו, שלא כבשעות שהיה ער, שכן היתה רואה בעיניו ־ בהיותן פקוחות ־ מבעים שלא הבינה ושהפחידו אותה. פעמים נדמה היה לה שזהו טמטום מוחלט המשתקף מעיניו, ופעמים חשה במבט מאשים הנורה מעיניו כחץ שלוח הישר אל לבה.

כעת, כשהיו עיניו עצומות, הבחינה בפניו קווים רכים. חרף השומן המנפח אותם. רכות זו עמדה בניגוד לחתימת השפם שהתחיל לצמוח מעל לשפתיו המלאות, הפשוקות קמעה. היא הביטה במצח הגבוה ובשיער הנוזז, ואמרה לעצמה שצריך לתת לשערו לצמוח, שלא יסתמר ככה, ושיהיה מתולתל כמו השיער שלה. היא חזרה להביט בעיניו והן מצמצו פתאום, ושפתיו פלטו בכבדות: "סבתא, סבתא". ואז, בפעם הראשונה אחרי כל השנים הללו שחלפו מיום שהגננת בפעוטון אמרה על אביגדור שהוא כנראה ילד מפגר, הרגישה תשוקה לקחת אותו בזרועותיה ולאמצו חוק אל לבה.

באותו רגע נפתחה הדלת ודליה נכנסה ואמרה: "פיחס, איזה ריח יש כאן" ועשתה תנועות של אוורור בידיה.

"ש... ש...קט. אביגדור ישן", לחשה האם בקול צרוד, ודליה ־ שעמדה לא רחוק ממנה ־ התפלאה: ממתי שומרים על השקט כשאביגדור ישן? ואיזה קול משונה יש לאמא פתאום!

נעמי באה בצעדים נמרצים ונעצרה כשראתה את אמה סוגרת בזהירות את דלת המרפסת הסגורה. הרגישה גם היא שמשהו קרה לאמא שלה ואמרה לה: "אל תדאגי אמא, סבתא בידיים טובות. בבית־החולים יטפלו בה כמו שצריך".

נעמי חשבה על כך שאמא היתה כל הלילה בבית־החולים ולא ישנה, והציעה לה שלא תלך לעבודה. "ובצהריים, כשאחזור מבית־הספר, אני אעשה כל מה שצריך, ודליה ויהודית תעזורנה לי. נאת תשני ותנוחי, בסדר?"

אחר־כך יצאו הבנות לבית־הספר ומלכה הלכה לעבודה, למרות עייפותה.

דורית אורגד

המשך בשבוע הבא.

מדע ומיידע

שעור למרגלים

כֻּלְּכֶם רְאִיתֶם לְפָחוֹת פַּעַם אַחַת בְּחַיֵּיכֶם סֶרֶט רִגּוּל בּוֹ מְגַלֶּה סוֹכֵן חֲשָׁאִי אֶת אוֹיְבָיו בְּעֶזְרַת מַכְשִׁירִים מְשֻׁכְלָלִים.

הַפַּעַם אֲסַפֵּר לָכֶם עַל כַּמָּה מַכְשִׁירִים מִסּוּג זֶה.

הַמַּכְשִׁיר הָרִאשׁוֹן שֶׁשְּׁמוֹ סוֹנָר שׁוֹלֵחַ גַּלֵּי קוֹל. כַּאֲשֶׁר גַּלֵּי הַקּוֹל פּוֹגְעִים בְּעֶצֶם מְסֻיָּם, הֵם חוֹזְרִים. מַכְשִׁיר הַסּוֹנָר קוֹלֵט אֶת הַגַּלִּים, בְּתוֹכוֹ הֵם הוֹפְכִים לְזְרָמִים חַשְׁמַלִּיִּים וּבְעֶזְרַת הַזְּרָמִים אֶפְשָׁר לִקְבֹּעַ כַּמָּה קָרוֹב הָעֶצֶם וּמָה מְקוֹרוֹ.

בְּסוֹנָר מִשְׁתַּמְּשִׁים בְּצוֹלְלוֹת.

מַכְשִׁיר מְשֻׁכְלָל הַפּוֹעֵל בְּגַלֵּי קוֹל מְאַפְשֵׁר לִרְאוֹת אֶת הָעֻבָּר בְּבֶטֶן אִמּוֹ. הַמַּכְשִׁיר הַשֵּׁנִי, אוֹתוֹ לָבֶטַח רְאִיתֶם בִּסְרָטִים, הוּא הַמַּכָּ"ם.

הַמַּכָּ"ם פּוֹעֵל עַל אוֹתוֹ עִקָּרוֹן, אַךְ שׁוֹלֵחַ גַּלֵּי רַדְיוֹ בִּמְקוֹם גַּלֵּי קוֹל. הַמַּכָּ"ם נִרְאֶה בְּדֶרֶךְ כְּלָל כְּמוֹ צַלַּחַת עֲגֻלָּה, הַמְשַׁדֶּרֶת אֶת גַּלֵּי הָרַדְיוֹ, קוֹלֶטֶת אוֹתָם וּמַעֲבִירָה לַמָּסָךְ, עָלָיו נִרְאֶה הָעֶצֶם כִּנְקֻדָּה זוֹהֶרֶת וּמְצַפְצֶפֶת.

בְּחִשּׁוּב מְיֻחָד קוֹבֵעַ הַמַּכָּ"ם אֶת מְקוֹם הָעֶצֶם וְהַמֶּרְחָק בּוֹ הוּא נִמְצָא.

בַּמַּכָּ"ם וּבַסּוֹנָר מִשְׁתַּמְּשִׁים בְּדֶרֶךְ כְּלָל בַּצָּבָא.

אַךְ גַּם בַּעֲלֵי חַיִּים מִשְׁתַּמְּשִׁים בְּסוֹנָר, כְּמוֹ הָעֲטַלֵּף וְהַדּוֹלְפִין. חַיּוֹת אֵלּוּ יְכוֹלוֹת לִצְרֹחַ בְּקוֹל כָּל כָּךְ גָּבוֹהַּ עַד אֲשֶׁר אָזְנֵי אָדָם לֹא יְכוֹלוֹת לִשְׁמֹעַ אֶת הַצְּרִיחוֹת. גַּלֵּי הַקּוֹל שֶׁל הַצְּרִיחוֹת חוֹזְרִים כַּאֲשֶׁר הֵם פּוֹגְעִים בְּעֶצֶם מְסֻיָּם (מַמָּשׁ כְּמוֹ בַּסּוֹנָר וּבַמַּכָּ"ם.), וְקוֹלְטִים בְּאָזְנָיו הָרְגִישׁוֹת שֶׁל בַּעַל הַחַיִּים, וּמֹחַ הַיְּצוּרִים הַלָּלוּ מְתַרְגֵּם אֶת הַגַּלִּים הַחוֹזְרִים לִתְמוּנָה.

הָעֲטַלֵּף מְגַלֶּה בְּדֶרֶךְ זוֹ אֲפִלּוּ יַתּוּשׁ וְהוּא בּוֹלֵעַ אוֹתוֹ תּוֹךְ מְעוֹף בַּחֲשֵׁכָה.

וּבְכֵן, זֶהוּ סוֹף שִׁעוּר הַמְּרַגְּלִים. רִגּוּל מַצְלִיחַ לְכֻלָּם.

עמית לבבי